Minamatos konvencija dėl gyvsidabrio

Minamatos konvencija dėl gyvsidabrio

Šios Konvencijos Šalys,

pripažindamos, kad gyvsidabris – tai cheminė medžiaga, visame pasaulyje kelianti susirūpinimą dėl to, kad atmosferoje ji pernešama ilgais atstumais, ilgai išsilaiko aplinkoje, jei į aplinką patenka dėl žmogaus veiklos, ekosistemose kaupiasi gyvuose organizmuose ir daro didelį neigiamą poveikį žmogaus sveikatai ir aplinkai;

prisimindamos Jungtinių Tautų aplinkos programos Valdančiosios tarybos 2009 m. vasario 20 d. sprendimą 25/5 inicijuoti tarptautinius veiksmus siekiant racionaliai, veiksmingai ir nuosekliai tvarkyti gyvsidabrį;

prisimindamos Jungtinių Tautų konferencijos dėl tvarios plėtros „Ateitis, kurios trokštame“ baigiamojo dokumento 221 dalį, kurioje raginama sėkmingai užbaigti derybas dėl pasaulinio teisiškai privalomo dokumento dėl gyvsidabrio, kuriame būtų sprendžiami pavojaus žmogaus sveikatai ir aplinkai klausimai;

prisimindamos, kad Jungtinių Tautų konferencijoje darnaus vystymosi klausimais buvo dar kartą patvirtinti Rio deklaracijos dėl aplinkos apsaugos ir plėtros principai, įskaitant, *inter alia*, bendrą, bet diferencijuotą atsakomybę, ir pripažindamos atitinkamas valstybių aplinkybes ir pajėgumus, taip pat pasaulinio masto veiksmų poreikį;

žinodamos apie sveikatos problemas, visų pirma besivystančiose šalyse, kylančias dėl gyvsidabrio poveikio pažeidžiamoms gyventojų grupėms, ypač moterims ir vaikams, o per juos ir būsimoms kartoms;

pažymėdamos, kad dėl gyvsidabrio kaupimosi per mitybos grandinę ir tradicinio maisto taršos ypač pažeidžiamos yra arktinės ekosistemos ir vietinės bendruomenės, ir itin susirūpinusios dėl bendro gyvsidabrio daromo poveikio vietinėms bendruomenėms;

pripažindamos reikšmingas Minamatos ligos pamokas, visų pirma rimtą gyvsidabrio taršos poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai, ir poreikį užtikrinti tinkamą gyvsidabrio tvarkymą bei užkirsti kelią tokiems įvykiams ateityje;

pabrėždamos, kaip svarbu teikti finansinę paramą ir techninę pagalbą, taip pat paramą technologijų srityje ir stiprinant pajėgumus, visų pirma besivystančioms šalims ir pereinamojo laikotarpio ekonomikos šalims, siekiant sustiprinti gyvsidabrio tvarkymo nacionaliniu mastu gebėjimus ir skatinti veiksmingą šios Konvencijos įgyvendinimą;

taip pat pripažindamos Pasaulio sveikatos organizacijos veiklą apsaugant žmonių sveikatą nuo gyvsidabrio poveikio ir atitinkamų daugiašalių aplinkosaugos susitarimų, visų pirma Bazelio konvencijos dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės ir Roterdamo konvencijos dėl sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūros, taikomos tam tikroms pavojingoms cheminėms medžiagoms ir pesticidams tarptautinėje prekyboje, vaidmenį;

pripažindamos, kad ši Konvencija ir kiti tarptautiniai susitarimai prekybos ir aplinkos srityje vienas kitą papildo*;*

pabrėždamos, kad jokia šios Konvencijos nuostata nesiekiama daryti poveikio kurios nors Šalies teisėms ir įsipareigojimams, kylantiems iš bet kurio taikomo tarptautinio susitarimo;

suprasdamos, kad pirmesne konstatuojamąja dalimi nesiekiama suteikti šiai Konvencijai viršenybės prieš kitus tarptautinius dokumentus;

pažymėdamos, kad jokia šios Konvencijos nuostata neužkertamas kelias Šaliai imtis papildomų su šios Konvencijos nuostatomis suderintų nacionalinių priemonių siekiant apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką nuo gyvsidabrio poveikio vadovaujantis kitais tos Šalies įsipareigojimais pagal galiojančią tarptautinę teisę,

susitarė:

1 straipsnis

Tikslas

Šios Konvencijos tikslas – apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką nuo gyvsidabrio ir jo junginių, išmetamų ir išleidžiamų dėl žmogaus veiklos.

2 straipsnis

Sąvokos

Šioje Konvencijoje:

a) amatininkiška ir mažos apimties aukso gavyba – aukso gavyba, kurią vykdo atskiri kalnakasiai arba mažos riboto kapitalo investicijos ir ribotos gamybos įmonės;

b) geriausi prieinami gamybos būdai – gamybos būdai, kuriuos taikant galima veiksmingiausiai užkirsti kelią gyvsidabrio išmetimui ir išleidimui į orą, vandenį ir žemę, o ten, kur tai neįmanoma, – mažinti tokių išmetamų ir išleidžiamų teršalų kiekį bei jų poveikį visai aplinkai, atsižvelgiant į konkrečios Šalies ar konkretaus tos Šalies teritorijoje esančio įrenginio ekonomines ir technines sąlygas. Toliau tekste:

„geriausi“ reiškia veiksmingiausi siekiant aukšto visos aplinkos apsaugos lygio;

„prieinami“ gamybos būdai, kalbant apie konkrečią Šalį ir jos teritorijoje esančius įrenginius, reiškia gamybos būdus, kurie taip išplėtoti, kad juos galima įdiegti atitinkamame pramonės sektoriuje ekonomiškai ir techniškai tinkamomis sąlygomis, atsižvelgiant į sąnaudas ir naudą, nesvarbu, ar jie taikomi arba sukurti tos Šalies teritorijoje, jei jie, Šalies nuomone, yra prieinami įrenginio veiklos vykdytojui; ir

„gamybos būdai“ reiškia taikomas technologijas, įrenginių eksploatavimo praktiką ir tai, kaip įrenginiai projektuojami, statomi, prižiūrimi, eksploatuojami ir uždaromi;

c) geriausia aplinkos apsaugos praktika – tinkamiausias taikomas aplinkos apsaugos kontrolės priemonių ir strategijų derinys;

d) gyvsidabris – elementinis gyvsidabris (Hg(0), CAS Nr. 7439-97-6);

e) gyvsidabrio junginys – bet kuri cheminė medžiaga, kurią sudaro gyvsidabrio atomai ir vienas ar daugiau kitų cheminių elementų atomų ir kurią į atskiras sudedamąsias dalis galima suskaidyti tik cheminėmis reakcijomis;

f) produktas, kurio sudėtyje yra gyvsidabrio – produktas arba produkto sudedamoji dalis, kurioje yra sąmoningai įdėto gyvsidabrio arba gyvsidabrio junginio;

g) Šalis – valstybė arba regioninė ekonominės integracijos organizacija, kuri sutiko, kad ši Konvencija jai būtų privaloma, ir kuriai Konvencija galioja;

h) dalyvaujančios ir balsuojančios Šalys – Šalys, kurios dalyvauja Šalių susitikime ir balsuoja „už“ arba „prieš“;

i) pirminė gyvsidabrio gavyba – gavyba, kurią vykdant pagrindinė išgaunama medžiaga yra gyvsidabris;

j) regioninė ekonominės integracijos organizacija – organizacija, kuriai priklauso suverenios atitinkamo regiono valstybės ir kuriai organizacijos valstybės narės perdavė kompetenciją spręsti klausimus, nustatytus šioje Konvencijoje, ir kuri yra tinkamai įgaliota, vadovaujantis organizacijos vidaus procedūromis, pasirašyti, ratifikuoti, priimti, patvirtinti šią Konvenciją ar prie jos prisijungti; ir

k) leidžiamas naudojimas – bet koks Šalies vykdomas gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių naudojimas, atitinkantis šios Konvencijos nuostatas, įskaitant, bet neapsiribojant, naudojimą, atitinkantį 3, 4, 5, 6 ir 7 straipsnių nuostatas.

3 straipsnis

Gyvsidabrio tiekimo šaltiniai ir prekyba

1. Šiame straipsnyje:

a) nuorodos į gyvsidabrį apima gyvsidabrio ir kitų cheminių medžiagų mišinius, įskaitant gyvsidabrio lydinius, kuriuose gyvsidabrio koncentracija sudaro ne mažiau kaip 95 proc. masės; bei

b) gyvsidabrio junginiai – tai gyvsidabrio (I) chloridas (taip pat žinomas kaip kalomelis), gyvsidabrio (II) oksidas, gyvsidabrio (II) sulfatas, gyvsidabrio (II) nitratas, cinoberis ir gyvsidabrio sulfidas.

2. Šio straipsnio nuostatos netaikomos:

a) gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginiams, kurie naudojami moksliniams tyrimams laboratorijose arba kaip pamatinis etalonas, arba

b) mažam gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių kiekiui, kuris natūraliai yra tokiuose produktuose kaip negyvsidabriniai metalai, rūda ar mineraliniai produktai, įskaitant akmens anglis, ar iš šių medžiagų padarytuose produktuose, ir kuris atsitiktinai yra cheminiuose produktuose, arba

c) produktams, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio.

3. Nė viena Šalis neleidžia vykdyti pirminės gyvsidabrio gavybos, jei ji nebuvo vykdoma jos teritorijoje Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai dieną.

4. Kiekviena Šalis pirminę gyvsidabrio gavybą, kuri jos teritorijoje buvo vykdoma Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai dieną, leidžia vykdyti ne daugiau kaip penkiolika metų nuo tos dienos. Per tą laikotarpį taip išgautas gyvsidabris naudojamas tik produktų, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, gamybai pagal 4 straipsnį, gamybos procesuose pagal 5 straipsnį arba šalinamas pagal 11 straipsnį, atliekant operacijas, kuriomis nesiekiama regeneruoti, perdirbti, tiesiogiai pakartotinai naudoti arba naudoti kitais būdais.

5. Kiekviena Šalis:

a) siekia nustatyti savo teritorijoje esančias konkrečias gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių atsargas, viršijančias 50 metrinių tonų, taip pat gyvsidabrio tiekimo šaltinius, iš kurių susidaro atsargos, viršijančios 10 metrinių tonų per metus;

b) imasi priemonių užtikrinti, kad Šaliai nustačius, jog esama gyvsidabrio pertekliaus nutraukiant chloro ir šarmų įrenginių eksploatavimą, toks gyvsidabris būtų šalinamas vadovaujantis 11 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytomis rekomendacijomis dėl aplinkai saugaus tvarkymo, atliekant operacijas, kuriomis nesiekiama regeneruoti, perdirbti, tiesiogiai pakartotinai naudoti ar naudoti kitais būdais.

6. Nė viena Šalis neleidžia gyvsidabrio eksportuoti, išskyrus:

a) į Šalį, kuri pateikė eksportuojančiajai Šaliai rašytinį sutikimą, ir tik šiais tikslais:

i) naudoti taip, kaip importuojančiai Šaliai leidžiama pagal šią Konvenciją, arba

ii) laikinai saugoti aplinkai saugiu būdu, kaip nustatyta 10 straipsnyje, arba

b) į valstybę, kuri nėra šios Konvencijos Šalis ir kuri pateikė eksportuojančiajai Šaliai rašytinį sutikimą, įskaitant patvirtinimą, kad:

i) valstybė, kuri nėra šios Konvencijos Šalis, įgyvendino priemones, kuriomis užtikrinama žmonių sveikatos ir aplinkos apsauga ir užtikrinama, kad ši valstybė laikosi 10 ir 11 straipsnių nuostatų, bei

ii) toks gyvsidabris bus naudojamas tik taip, kaip Šaliai leidžiama pagal šią Konvenciją, arba bus laikinai saugomas aplinkai saugiu būdu, kaip nustatyta 10 straipsnyje.

7. Eksportuojančioji Šalis gali remtis bendru importuojančiosios Šalies ar valstybės, kuri nėra šios Konvencijos Šalis, pranešimu Sekretoriatui kaip rašytiniu sutikimu, reikalaujamu pagal 6 dalį. Tokiame bendrame pranešime nurodomi visi terminai ir sąlygos, kuriomis importuojančioji Šalis ar valstybė, kuri nėra šios Konvencijos Šalis, suteikia sutikimą. Pranešimą ta Šalis ar valstybė, kuri nėra šios Konvencijos Šalis, gali bet kuriuo metu atšaukti. Sekretoriatas visus pranešimus registruoja viešame registre.

8. Nė viena Šalis neleidžia importuoti gyvsidabrio iš valstybės, kuri nėra šios Konvencijos Šalis ir kuriai Šalis suteikia rašytinį sutikimą, išskyrus tuo atveju, jei valstybė, kuri nėra šios Konvencijos Šalis, pateikė patvirtinimą, kad gyvsidabris nėra gautas iš šaltinių, kurie pagal 3 dalį ar 5 dalies b punktą laikomi neleidžiamais.

9. Bet kuri Šalis, kuri pateikia bendrą pranešimą dėl sutikimo pagal 7 dalį, gali nuspręsti netaikyti 8 dalies, jei ji taiko visapusiškus gyvsidabrio eksporto apribojimus ir įgyvendina nacionalines priemones, kuriomis užtikrinama, kad importuojamas gyvsidabris būtų tvarkomas aplinkai saugiu būdu. Apie tokį sprendimą Šalis pateikia pranešimą Sekretoriatui, taip pat įtraukdama informaciją apie Šalies eksporto apribojimus ir nacionalines reguliavimo priemones bei informaciją apie iš valstybių, kurios nėra šios Konvencijos Šalys, importuojamo gyvsidabrio kiekį ir kilmės šalis. Sekretoriatas visus tokius pranešimus registruoja viešame registre. Įgyvendinimo ir atitikties komitetas, remdamasis 15 straipsniu, peržiūri ir įvertina bet kokius tokius pranešimus ir papildomą informaciją ir, prireikus, gali pateikti rekomendacijas Šalių konferencijai.

10. 9 dalyje nustatyta procedūra taikoma iki Šalių konferencijos antrojo susitikimo pabaigos. Po to procedūra nebetaikoma, nebent Šalių konferencija nuspręstų kitaip paprasta dalyvaujančių ir balsuojančių Šalių balsų dauguma, tačiau ji taikoma Šaliai, kuri iki Šalių konferencijos antrojo susitikimo pabaigos pateikė pranešimą pagal 9 dalį.

11. Kiekviena Šalis, teikdama ataskaitas pagal 21 straipsnį, įtraukia informaciją, kuria įrodoma, kad šio straipsnio reikalavimai įvykdyti.

12. Šalių konferencija per pirmąjį susitikimą pateikia tolesnes rekomendacijas dėl šio straipsnio, visų pirma dėl 5 dalies a punkto, 6 ir 8 dalių, ir parengia bei priima 6 dalies b punkte ir 8 dalyje nurodyto patvirtinimo privalomą turinį.

13. Šalių konferencija įvertina, ar dėl prekybos tam tikrais gyvsidabrio junginiais nepažeidžiamas šios Konvencijos tikslas, ir sprendžia, ar tam tikriems gyvsidabrio junginiams reikėtų, juos išvardijant papildomame pagal 27 straipsnį priimtame priede, taikyti 6 ir 8 dalių nuostatas.

4 straipsnis

Produktai, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio

1. Imdamasi atitinkamų priemonių kiekviena Šalis užtikrina, kad A priedo I dalyje išvardyti produktai, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, nebūtų gaminami, importuojami ar eksportuojami praėjus laipsniško tokių produktų atsisakymo datai, išskyrus kai A priede yra nustatyta išimtis arba Šalis užregistruoja išimtį pagal 6 straipsnį.

2. Šalis gali, kaip alternatyvą 1 daliai, ratifikuodama A priedo pakeitimą arba įsigaliojant A priedo pataisai tai Šaliai, nurodyti, kad ji įgyvendins kitokias priemones ar strategijas A priedo I dalyje išvardytų produktų atžvilgiu. Šalis gali pasirinkti šią alternatyvą tik tuomet, jeigu ši Šalis gali įrodyti, kad ji daugelio A priedo I dalyje išvardytų produktų gamybą, importą ir eksportą jau sumažino iki *de minimis* lygio ir kad ji tuo metu, kai praneša Sekretoriatui apie savo sprendimą pasirinkti šią alternatyvą, yra įgyvendinusi priemones arba strategijas, skirtas gyvsidabrio naudojimui papildomuose A priedo I dalyje neišvardytuose produktuose sumažinti. Be to, šią alternatyvą pasirenkanti Šalis:

a) kai tik įmanoma, pateikia Šalių konferencijai įgyvendintų priemonių ar strategijų aprašymą, įskaitant informaciją apie kiekybinį pasiekto sumažinimo įvertinimą;

b) įgyvendina priemones ar strategijas, skirtas gyvsidabrio naudojimui bet kuriuose A priedo I dalyje išvardytuose produktuose, kurių atžvilgiu *de minimis* lygis dar nėra pasiektas, sumažinti;

c) svarsto galimybę imtis papildomų priemonių, kad būtų pasiektas tolesnis sumažinimas; bei

d) neturi teisės prašyti išimčių pagal 6 straipsnį bet kuriai produktų kategorijai, kurios atžvilgiu pasirinkta ši alternatyva.

Ne vėliau kaip praėjus 5 metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo, Šalių konferencija, atlikdama peržiūrą pagal 8 dalį, peržiūri pagal šią dalį įgyvendinamų priemonių taikymo pažangą ir veiksmingumą.

3. Kiekviena Šalis imasi priemonių A priedo II dalyje išvardytų produktų, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, atžvilgiu vadovaudamasi A priedo II dalies nuostatomis.

4. Sekretoriatas, remdamasis Šalių teikiama informacija, renka ir tvarko informaciją apie produktus, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, ir jų alternatyvas ir užtikrina, kad tokia informacija būtų vieša. Sekretoriatas taip pat užtikrina, kad būtų viešai skelbiama bet kokia kita aktuali Šalių teikiama informacija.

5. Kiekviena Šalis imasi priemonių, kad užkirstų kelią į surenkamų gaminių sudėtį įtraukti produktus, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio ir kurių pagal šį straipsnį neleidžiama gaminti, importuoti ir eksportuoti.

6. Kiekviena Šalis skatina negaminti produktų, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, nepriskirtų jokiems žinomiems produktų, kuriuose yra gyvsidabrio, naudojimo atvejams, ir tokiais produktais neprekiauti iki šios Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai datos, nebent produkto rizikos ir naudos įvertinimas parodo, kad produktas teikia naudą aplinkai ar žmonių sveikatai. Tokiu atveju Šalis pateikia Sekretoriatui informaciją apie bet kokį tokį produktą, įskaitant visą informaciją apie tokio produkto keliamą riziką aplinkai ir žmonių sveikatai ir teikiamą naudą. Sekretoriatas užtikrina, kad tokia informacija būtų viešai prieinama.

7. Bet kuri Šalis gali Sekretoriatui pateikti pasiūlymą į A priedą įtraukti produktą, kurio sudėtyje yra gyvsidabrio, pateikdama informaciją, susijusią su alternatyvių produktų be gyvsidabrio prieinamumu, techniniu ir ekonominiu pagrįstumu ir rizika aplinkai ir žmonių sveikatai bei nauda, atsižvelgdama į informaciją, pateikiamą pagal 4 dalį.

8. Ne vėliau kaip praėjus penkeriems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo datos, Šalių konferencija peržiūri A priedą ir gali svarstyti galimybę tą priedą pakeisti pagal 27 straipsnį.

9. Atlikdama A priedo peržiūrą pagal 8 dalį, Šalių konferencija atsižvelgia bent į:

a) bet kokį pagal 7 dalį pateiktą pasiūlymą;

b) informaciją, pateiktą pagal 4 dalį; bei

c) galimybę Šalims naudoti alternatyvius produktus be gyvsidabrio, kurie yra techniškai ir ekonomiškai pagrįsti, atsižvelgiant į riziką aplinkai ir žmonių sveikatai bei naudą.

5 straipsnis

Gamybos procesai, kuriuose naudojamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai

1. Šiame straipsnyje ir B priede gamybos procesai, kuriuose naudojamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai, neapima procesų, kuriuose naudojami produktai, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, produktų,

kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, gamybos procesų ar procesų, kuriais apdorojamos gyvsidabrio turinčios atliekos.

2. Kiekviena Šalis, imdamasi atitinkamų priemonių, neleidžia naudoti gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių B priedo I dalyje išvardytuose gamybos procesuose po tame priede nustatytos tų konkrečių procesų atsisakymo datos, išskyrus atvejus, jei Šalis užregistravo išimtį pagal 6 straipsnį.

3. Kiekviena Šalis imasi priemonių, kad apribotų gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių naudojimą B priedo II dalyje išvardytuose procesuose, vadovaudamasi B priedo II dalies nuostatomis.

4. Sekretoriatas, remdamasis Šalių teikiama informacija, renka ir tvarko informaciją apie procesus, kuriuose naudojamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai ir apie jų alternatyvas, ir viešai skelbia tokią informaciją. Šalys taip pat gali pateikti kitą aktualią informaciją, o Sekretoriatas ją paskelbia viešai.

5. Kiekviena Šalis, kurioje yra vienas ar daugiau įrenginių, naudojančių gyvsidabrį ar gyvsidabrio junginius B priede išvardytuose gamybos procesuose:

a) imasi priemonių spręsti su gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių išmetimu ir išleidimu iš tų įrenginių susijusias problemas;

b) į pagal 21 straipsnį teikiamas ataskaitas įtraukia informaciją apie priemones, kurių imtasi vadovaujantis šia dalimi; bei

c) siekia nustatyti savo teritorijoje veikiančius įrenginius, kuriuose gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai naudojami B priede išvardytuose procesuose, ir ne vėliau kaip praėjus 3 metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai datos Sekretoriatui pateikia informaciją apie tokių įrenginių skaičių ir tipus bei apytikriai apskaičiuotą metinį tuose įrenginiuose naudojamo gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių kiekį. Sekretoriatas užtikrina, kad tokia informacija būtų viešai prieinama.

6. Šalys neleidžia B priede išvardytuose gamybos procesuose naudoti gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių įrenginiuose, kurių iki šios Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai datos nebuvo. Tokiems įrenginiams netaikomos jokios išimtys.

7. Kiekviena Šalis skatina nestatyti jokių įrenginių, kuriuose bet kokiuose kituose gamybos procesuose sąmoningai naudojamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai, jei jie nebuvo pastatyti iki šios Konvencijos įsigaliojimo datos, išskyrus, jei Šalis gali įrodyti Šalių konferencijai, kad gamybos procesas teikia didelę naudą aplinkai ir žmonių sveikatai ir kad nėra techniškai ir ekonomiškai pagrįstų alternatyvų be gyvsidabrio, kurios teiktų tokią naudą.

8. Šalys skatinamos keistis informacija apie atitinkamų naujų technologijų plėtrą, ekonomiškai ir techniškai pagrįstas alternatyvas be gyvsidabrio ir galimas priemones bei gamybos būdus, kurie leidžia sumažinti ir, kai įmanoma, nutraukti gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių naudojimą B priede

išvardytuose gamybos procesuose, taip pat gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių išmetimą ir išleidimą taikant B priede išvardytus gamybos procesus.

9. Bet kuri Šalis gali pateikti pasiūlymą iš dalies pakeisti B priedą į jį įtraukiant gamybos procesą, kuriame naudojamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai. Ta Šalis taip pat pateikia informaciją, susijusią su alternatyvių procesų be gyvsidabrio taikymu, jų techniniu ir ekonominiu pagrįstumu bei rizika aplinkai ir žmonių sveikatai ir nauda.

10. Ne vėliau kaip praėjus penkeriems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo datos, Šalių konferencija peržiūri B priedą ir gali svarstyti galimybę tą priedą pakeisti pagal 27 straipsnį.

11. Peržiūrėdama B priedą pagal 10 dalį, Šalių konferencija atsižvelgia bent į:

a) bet kokį pagal 9 dalį pateiktą pasiūlymą;

b) informaciją, pateiktą pagal 4 dalį; bei

c) tai, kiek Šalims yra prieinamos alternatyvos be gyvsidabrio, kurios yra techniškai ir ekonomiškai pagrįstos, atsižvelgiant į riziką aplinkai ir žmonių sveikatai bei naudą.

6 straipsnis

Išimtys, taikomos Šaliai paprašius

1. Bet kuri valstybė ar regioninė ekonominės integracijos organizacija gali užregistruoti vieną ar daugiau A ir B prieduose išvardytų atsisakymo datų išimčių (toliau – išimtys), pranešdama Sekretoriatui raštu:

a) apie tapimą šios Konvencijos Šalimi arba

b) produkto, kurio sudėtyje yra gyvsidabrio ir kuris į A priedą įtrauktas iš dalies keičiant tą priedą, arba gamybos proceso, kuriame naudojamas gyvsidabris ir kuris į B priedą įtrauktas iš dalies keičiant tą priedą, atveju – ne vėliau nei atitinkamo pakeitimo įsigaliojimo tai Šaliai dieną.

Taip registruojant išimtį kartu pateikiamas pareiškimas, kuriame paaiškinama, kodėl Šaliai reikalinga tokia išimtis.

2. Registruoti galima A arba B priede išvardytai kategorijai arba pakategorei, kurią nusistatė bet kuri valstybė ar regioninė ekonominės integracijos organizacija, daromą išimtį.

3. Kiekviena Šalis, kuriai suteikta viena ar daugiau išimčių, registruojama registre. Sekretoriatas įsteigia ir tvarko registrą, taip pat užtikrina, kad jis būtų viešas.

4. Registre pateikiama ši informacija:

a) Šalių, kurioms suteikta viena ar daugiau išimčių, sąrašas;

b) kiekvienos Šalies įregistruota išimtis ar išimtys; bei

c) kiekvienos išimties galiojimo pabaigos data.

5. Jeigu Šalis registre nenurodo trumpesnio laikotarpio, visos pagal 1 dalį registruojamos išimtys galioja penkerius metus nuo atitinkamos A ar B priede nurodytos atsisakymo datos.

6. Šalių konferencija gali, Šaliai paprašius, nuspręsti pratęsti išimties galiojimą penkeriems metams, nebent Šalis prašo trumpesnio laikotarpio. Priimdama sprendimą, Šalių konferencija tinkamai atsižvelgia į:

a) Šalies ataskaitą, kurioje pagrindžiamas poreikis pratęsti išimties galiojimą ir nurodoma veikla, kurios imtasi ir kuri yra planuojama siekiant pašalinti išimties poreikį, kai tik tai bus įmanoma;

b) turimą informaciją, įskaitant informaciją apie prieinamus alternatyvius produktus ir procesus, kuriuose nenaudojamas gyvsidabris arba naudojama mažiau gyvsidabrio nei pagal išimtį; taip pat

c) veiklą, kuri planuojama arba kurios imtasi siekiant užtikrinti aplinkai saugų gyvsidabrio saugojimą ir gyvsidabrio atliekų šalinimą.

Išimties galiojimą galima pratęsti tik vieną kartą vienam produktui, kuriam taikoma viena atsisakymo data.

7. Šalis gali bet kuriuo metu atsisakyti išimties pateikdama rašytinį pranešimą Sekretoriatui. Išimties atsisakymas įsigalioja pranešime nurodytą dieną.

8. Nepaisant 1 dalies, jokia valstybė ar regioninė ekonominės integracijos organizacija negali užregistruoti išimties praėjus penkeriems metams nuo atitinkamo A ar B priede nurodyto produkto ar proceso atsisakymo datos, nebent viena ar daugiau Šalių lieka įregistravusios išimtį tam produktui ar procesui, kadangi joms išimties galiojimas buvo pratęstas pagal 6 dalį. Tokiu atveju valstybė ar regioninė ekonominės integracijos organizacija gali, 1 dalies a ir b punktuose nustatytu laiku, užregistruoti išimtį, daromą tam produktui ar procesui, kurios galiojimas baigsis po dešimties metų nuo atitinkamos atsisakymo datos.

9. Praėjus 10 metų nuo A ar B priede išvardyto produkto ar proceso atsisakymo datos, išimtis negali būti taikoma jokiai Šaliai.

7 straipsnis

Amatininkiška ir mažos apimties aukso gavyba

1. Šiame straipsnyje ir C priede numatytos priemonės taikomos amatininkiškai ir mažos apimties aukso gavybai ir apdirbimui, kai iš rūdos auksas išgaunamas gyvsidabrio amalgamavimo būdu.

2. Kiekviena Šalis, kurios teritorijoje vykdoma amatininkiška ir mažos apimties aukso gavyba ir apdirbimas, kuriems taikomas šis straipsnis, imasi veiksmų siekdama sumažinti ir, kur įmanoma, panaikinti gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių naudojimą ir gyvsidabrio išmetimą bei išleidimą į aplinką vykdant tokią gavybą ir apdirbimą.

3. Kiekviena Šalis praneša Sekretoriatui, jei bet kuriuo metu Šalis nusprendžia, kad jos teritorijoje vykdoma amatininkiška ir mažos apimties aukso gavyba ir apdirbimas yra daugiau nei nereikšmingas. Taip nusprendusi, Šalis:

a) parengia ir įgyvendina nacionalinį veiksmų planą pagal C priedą;

b) pateikia savo nacionalinį veiksmų planą Sekretoriatui ne vėliau kaip praėjus trejiems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo Šaliai datos arba trejiems metams nuo pranešimo Sekretoriatui datos, atsižvelgiant į tai, kuri data yra vėlesnė, bei

c) vėliau kas trejus metus teikia apžvalgą apie pasiektą pažangą vykdant įsipareigojimus pagal šį straipsnį ir įtraukia tokias apžvalgas į ataskaitas, teikiamas pagal 21 straipsnį.

4. Šalys prireikus gali bendradarbiauti viena su kita ir su atitinkamomis tarpvyriausybinėmis organizacijomis bei kitais subjektais, kad pasiektų šio straipsnio tikslus. Toks bendradarbiavimas gali apimti:

a) strategijų rengimą siekiant užkirsti kelią tam, kad gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai būtų naudojami vykdant amatininkišką ir mažos apimties aukso gavybą ir apdirbimą;

b) švietimo, informavimo ir pajėgumų stiprinimo iniciatyvas;

c) tvarių alternatyvų be gyvsidabrio mokslinių tyrimų skatinimą;

d) techninės pagalbos ir finansinės paramos teikimą;

e) partnerystės organizacijas, kurios padėtų įgyvendinti įsipareigojimus pagal šį straipsnį; bei

f) naudojimąsi esamais informacijos mainų mechanizmais, kuriais skatinamas informuotumas, geriausia aplinkos apsaugos praktika ir alternatyvios technologijos, kurios yra perspektyvios aplinkos apsaugos, techniniu, socialiniu ir ekonominiu atžvilgiu.

8 straipsnis

Teršalų išmetimas

1. Šis straipsnis susijęs su gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių, dažnai išreiškiamų bendru gyvsidabrio kiekiu, į atmosferą išmetamo kiekio kontrole ir, kai įmanoma, sumažinimu, taikant iš sutelktosios taršos šaltinių, priskirtų D priede išvardytų šaltinių kategorijoms, išmetamų teršalų kontrolės priemones.

2. Šiame straipsnyje:

a) išmetami teršalai – į atmosferą išmetamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai;

b) atitinkamas šaltinis – šaltinis, priskiriamas vienai iš D priede išvardytų šaltinių kategorijų. Bet kuri Šalis gali, jei taip nusprendžia, nusistatyti kriterijus į D priede išvardytų šaltinių kategoriją patenkantiems šaltiniams nustatyti, jei tie bet kurios kategorijos kriterijai apima bent 75 proc. išmetamo gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių kiekio pagal tą kategoriją;

c) naujas šaltinis – bet kuris atitinkamas šaltinis, priskirtas D priede nurodytai kategorijai, kurio įrengimas ar esminis pakeitimas prasideda praėjus bent vieniems metams nuo:

i) šios Konvencijos įsigaliojimo atitinkamai Šaliai datos; arba

ii) D priedo pakeitimo įsigaliojimo atitinkamai Šaliai datos, kai šaltiniui ima galioti šios Konvencijos nuostatos tik dėl to pakeitimo;

d) esminis pakeitimas – atitinkamo šaltinio pakeitimas, dėl kurio labai padidėja išmetamas teršalų kiekis, išskyrus bet kokį išmetamo kiekio pokytį dėl šalutinių produktų regeneravimo. Šalis pati nusprendžia, ar pakeitimas yra esminis ar ne.

e) esamas šaltinis – bet kuris atitinkamas nenaujas šaltinis;

f) išmetamų teršalų ribinė vertė – iš sutelktosios taršos šaltinio išmetamo gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių, dažnai išreiškiamų bendru gyvsidabrio kiekiu, koncentracijos, masės ar išmetamo kiekio riba.

3. Šalis, kurioje yra atitinkamų šaltinių, imasi priemonių išmetamam teršalų kiekiui kontroliuoti ir gali parengti nacionalinį planą, kuriame būtų nustatytos išmetamam teršalų kiekiui kontroliuoti būtinos priemonės ir planuojamos užduotys, tikslai ir rezultatai. Bet koks planas pateikiamas Šalių konferencijai per 4 metus nuo šios Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai datos. Jei Šalis parengia įgyvendinimo planą pagal 20 straipsnį, ji gali į jį įtraukti ir pagal šią dalį parengtą planą.

4. Kiekviena Šalis, kai tik įmanoma, bet ne vėliau kaip praėjus penkeriems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo Šaliai datos, iš naujų šaltinių reikalauja taikyti geriausius prieinamus gamybos būdus ir geriausią aplinkos apsaugos praktiką, leidžiančią kontroliuoti ir, kai įmanoma, sumažinti išmetamą teršalų kiekį. Šalis gali taikyti išmetamų teršalų ribines vertes, kurios pasiekiamos taikant geriausius prieinamus gamybos būdus.

5. Kiekviena Šalis, kai tik įmanoma, bet praėjus ne daugiau kaip dešimčiai metų nuo šios Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai datos, į savo nacionalinius planus įtraukia ir įgyvendina vieną ar daugiau iš toliau išvardytų esamiems šaltiniams skirtų priemonių, atsižvelgdama į savo nacionalines aplinkybes ir priemonių ekonominį bei techninį įgyvendinamumą bei įperkamumą:

a) iš atitinkamų šaltinių išmetamo teršalų kiekio kontrolės kiekybinis tikslas ir, kai įmanoma, sumažinimo tikslas;

b) išmetamų teršalų ribinės vertės siekiant kontroliuoti ir, kai įmanoma, sumažinti iš atitinkamų šaltinių išmetamą teršalų kiekį;

c) geriausių prieinamų gamybos būdų ir geriausios aplinkos apsaugos praktikos taikymas siekiant kontroliuoti iš atitinkamų šaltinių išmetamą teršalų kiekį;

d) kelių teršalų kontrolės strategija, kuri taip pat duotų naudos kontroliuojant gyvsidabrio išmetamą kiekį;

e) alternatyvios priemonės, skirtos iš atitinkamų šaltinių išmetamam teršalų kiekiui sumažinti.

6. Šalys gali taikyti tas pačias priemones visiems atitinkamiems esamiems šaltiniams arba gali patvirtinti skirtingas priemones skirtingoms šaltinių kategorijoms. Šalies taikomų priemonių tikslas – ilgainiui pasiekti prideramą pažangą mažinant išmetamą teršalų kiekį.

7. Kiekviena Šalis, kai tik gali įgyvendinti, bet ne vėliau kaip praėjus penkeriems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai datos, sudaro, o vėliau tvarko iš atitinkamų šaltinių išmetamo teršalų kiekio apskaitą (inventorių).

8. Šalių konferencija per pirmą susitikimą priima rekomendacijas dėl:

a) geriausių prieinamų gamybos būdų ir geriausios aplinkos apsaugos praktikos taikymo, atsižvelgdama į bet kokį naujų ir esamų šaltinių skirtumą ir poreikį kuo labiau sumažinti poveikį skirtingiems aplinkos komponentams, bei

b) paramos Šalims įgyvendinant 5 dalyje nurodytas priemones, visų pirma nustatant išmetamo kiekio tikslus ir išmetamų teršalų ribines vertes.

9. Šalių konferencija, kai tik įmanoma, priima rekomendacijas dėl:

a) kriterijų, kuriuos Šalys gali nustatyti pagal 2 dalies b punktą;

b) išmetamo teršalų kiekio apskaitos (inventoriaus) sudarymo metodikos.

10. Šalių konferencija periodiškai peržiūri ir, prireikus, atnaujina pagal 8 ir 9 dalis parengtas rekomendacijas. Šalys atsižvelgia į tas rekomendacijas įgyvendindamos atitinkamas šio straipsnio nuostatas.

11. Kiekviena Šalis į ataskaitas, teikiamas pagal 21 straipsnį, įtraukia informaciją apie šio straipsnio įgyvendinimą, visų pirma informaciją apie priemones, kurių Šalis ėmėsi pagal 4–7 dalis, ir tų priemonių veiksmingumą.

9 straipsnis

Teršalų išleidimas

1. Šio straipsnio nuostatomis reglamentuojama gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių, dažnai išreiškiamų bendru gyvsidabrio kiekiu, išleidimo iš atitinkamų sutelktosios taršos šaltinių į žemę ir vandenį kontrolė ir, kai įmanoma, sumažinimas tiek, kiek tai nereglamentuojama kitomis Konvencijos nuostatomis.

2. Šiame straipsnyje:

a) išleidžiami teršalai – į žemę ar vandenį išleidžiamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai;

b) atitinkamas šaltinis – bet koks svarbus Šalies nustatytas antropogeninis sutelktosios taršos šaltinis, kuris nereglamentuojamas kitomis šios Konvencijos nuostatomis;

c) naujas šaltinis – bet kuris atitinkamas šaltinis, kurio įrengimas ar esminis pakeitimas prasideda praėjus bent vieniems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo atitinkamai Šaliai datos;

d) esminis pakeitimas – atitinkamo šaltinio pakeitimas, dėl kurio labai padidėja išleidžiamas teršalų kiekis, išskyrus bet kokį išleidžiamo teršalų kiekio pokytį dėl šalutinių produktų regeneravimo. Šalis pati nusprendžia, ar pakeitimas yra esminis ar ne.

e) esamas šaltinis – bet kuris atitinkamas nenaujas šaltinis;

f) išleidžiamų teršalų ribinė vertė – iš sutelktosios taršos šaltinio išleidžiamo gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių, dažnai išreiškiamų bendru gyvsidabrio kiekiu, koncentracijos ar masės riba.

3. Kiekviena Šalis, ne vėliau kaip praėjus trejiems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai datos ir reguliariai po to, nustato atitinkamų sutelktosios taršos šaltinių kategorijas.

4. Šalis, kurioje yra atitinkamų šaltinių, imasi priemonių išleidžiamam teršalų kiekiui kontroliuoti ir gali parengti nacionalinį planą, kuriame būtų nustatytos išleidžiamų teršalų kiekiui kontroliuoti būtinos priemonės ir planuojamos užduotys, tikslai bei rezultatai. Bet koks planas pateikiamas Šalių konferencijai per 4 metus nuo šios Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai datos. Jei Šalis parengia įgyvendinimo planą pagal 20 straipsnį, ji gali į jį įtraukti ir pagal šią dalį parengtą planą.

5. Priemonės, jeigu tikslinga, apima vieną ar daugiau šių veiksmų:

a) išleidžiamų teršalų ribinių verčių taikymą iš atitinkamų šaltinių išleidžiamų teršalų kiekiui kontroliuoti ir, kai įmanoma, sumažinti;

b) geriausių prieinamų gamybos būdų ir geriausios aplinkos apsaugos praktikos taikymą siekiant kontroliuoti iš atitinkamų taršos šaltinių išleidžiamą teršalų kiekį;

c) kelių teršalų kontrolės strategiją, kuri taip pat duotų naudos kontroliuojant gyvsidabrio išleidimą;

d) alternatyvias priemones, kuriomis siekiama sumažinti iš atitinkamų šaltinių išleidžiamą teršalų kiekį.

6. Kiekviena Šalis, kai tik gali įgyvendinti, bet ne vėliau kaip praėjus penkeriems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai datos, sudaro, o vėliau tvarko iš atitinkamų šaltinių išleidžiamo teršalų kiekio apskaitą (inventorių).

7. Šalių konferencija, kai tik įmanoma, priima rekomendacijas dėl:

a) geriausių prieinamų gamybos būdų ir geriausios aplinkos apsaugos praktikos taikymo, atsižvelgdama į bet kokį naujų ir esamų šaltinių skirtumą ir poreikį kuo labiau sumažinti poveikį skirtingiems aplinkos komponentams,

b) išleidžiamų teršalų apskaitos (inventoriaus) sudarymo metodikos.

8. Kiekviena Šalis į ataskaitas, teikiamas pagal 21 straipsnį, įtraukia informaciją apie šio straipsnio įgyvendinimą, visų pirma informaciją apie priemones, kurių Šalis ėmėsi pagal 3–6 dalis, ir tų priemonių veiksmingumą.

10 straipsnis

Aplinkai saugus laikinas gyvsidabrio, išskyrus gyvsidabrio atliekas, saugojimas

1. Šis straipsnis taikomas laikinam 3 straipsnyje apibrėžto gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių, kurie neįtraukti į 11 straipsnyje pateikiamą gyvsidabrio atliekų apibrėžtį, saugojimui.

2. Kiekviena Šalis imasi priemonių užtikrinti, kad toks gyvsidabris ir tokie gyvsidabrio junginiai, kuriuos numatoma naudoti taip, kaip Šaliai leidžiama pagal šią Konvenciją, būtų laikinai saugomi aplinkai saugiu būdu, atsižvelgiant į visas rekomendacijas ir laikantis visų reikalavimų, priimtų pagal 3 dalį.

3. Šalių konferencija priima rekomendacijas dėl laikino aplinkai saugaus tokio gyvsidabrio ir tokių gyvsidabrio junginių saugojimo, atsižvelgdama į visas atitinkamas rekomendacijas, parengtas pagal Bazelio konvenciją dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinio vežimo bei jų šalinimo kontrolės ir kitas atitinkamas rekomendacijas. Šalių konferencija gali nustatyti reikalavimus dėl laikino saugojimo, priimdama papildomą šios Konvencijos priedą pagal 27 straipsnį.

4. Šalys prireikus bendradarbiauja viena su kita ir su atitinkamomis tarpvyriausybinėmis organizacijomis bei kitais subjektais, siekdamos sustiprinti tokio gyvsidabrio ir tokių gyvsidabrio junginių laikino aplinkai saugaus saugojimo pajėgumus.

11 straipsnis

Gyvsidabrio atliekos

1. Bazelio konvencijos dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės Šalims dėl atliekų, kurioms taikoma ši Konvencija, galioja atitinkamos Bazelio konvencijos apibrėžtys. Šios Konvencijos Šalys, kurios nėra Bazelio konvencijos Šalys, taiko tas apibrėžtis kaip rekomendacijas, susijusias su atliekomis, kurioms taikoma ši Konvencija.

2. Šioje Konvencijoje gyvsidabrio atliekos reiškia chemines medžiagas ar objektus:

a) sudarytus iš gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių;

b) kuriuose yra gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių; arba

c) užterštus gyvsidabriu ar gyvsidabrio junginiais

tokiu mastu, kad gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių kiekis juose viršija atitinkamas Šalių konferencijos apibrėžtas ribas, nustatytas darniai bendradarbiaujant su atitinkamomis Bazelio konvencijos institucijomis, ir kurie yra šalinami ar kuriuos ketinama šalinti arba kurie turi būti šalinami vadovaujantis nacionalinės teisės ar šios Konvencijos nuostatomis. Ši apibrėžtis neapima kasybos, išskyrus pirminę gyvsidabrio gavybą, metu gautų nuodangų, uolienų atliekų ir atsijų, nebent jose esama daugiau gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių, nei nustatyta Šalių konferencijos.

3. Kiekviena Šalis imasi atitinkamų priemonių, kad gyvsidabrio atliekos:

a) būtų tvarkomos aplinkai saugiu būdu, atsižvelgiant į rekomendacijas, parengtas pagal Bazelio konvenciją, ir laikantis reikalavimų, kuriuos Šalių konferencija priims kaip papildomą priedą pagal 27 straipsnį. Rengdama tuos reikalavimus, Šalių konferencija atsižvelgia į Šalių atliekų tvarkymo reglamentavimą ir programas;

b) būtų naudojamos, perdirbamos ar tiesiogiai pakartotinai panaudojamos tik taip, kaip Šaliai tai leidžiama pagal šią Konvenciją, arba šalinamos aplinkai saugiu būdu pagal 3 dalies a punktą;

c) Bazelio konvencijos Šalyse nebūtų vežamos per tarptautines sienas, išskyrus siekiant jas pašalinti aplinkai saugiu būdu pagal šį straipsnį ir Bazelio konvenciją. Tais atvejais, kai Bazelio konvencija netaikoma vežimui per tarptautines sienas, Šalis leidžia tokį vežimą tik atsižvelgusi į atitinkamas tarptautines taisykles, standartus ir rekomendacijas.

4. Šalių konferencija siekia glaudžiai bendradarbiauti su atitinkamomis Bazelio konvencijos institucijomis, prireikus, peržiūrint ir atnaujinant rekomendacijas, nurodytas 3 dalies a punkte.

5. Šalys skatinamos prireikus bendradarbiauti viena su kita ir su atitinkamomis tarpvyriausybinėmis organizacijomis bei kitais subjektais, kad galėtų plėtoti ir išlaikyti pajėgumus,

reikalingus gyvsidabrio atliekoms tvarkyti aplinkai saugiu būdu pasauliniu, regioniniu ir nacionaliniu mastu.

12 straipsnis

Užterštos teritorijos

1. Kiekviena Šalis siekia parengti atitinkamas strategijas gyvsidabriu ar gyvsidabrio junginiais užterštoms teritorijoms nustatyti ir įvertinti.

2. Bet kokie veiksmai, kurių imamasi siekiant sumažinti tokių teritorijų keliamą riziką, atliekami aplinkai saugiais būdais, o prireikus, atliekamas ir tokiose teritorijose esančio gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių keliamos rizikos žmonių sveikatai ir aplinkai įvertinimas.

3. Šalių konferencija priima užterštų teritorijų tvarkymo rekomendacijas, kurios gali apimti metodus ir priemones, skirtas:

a) teritorijoms nustatyti ir apibūdinti;

b) visuomenei įtraukti;

c) rizikai žmonių sveikatai ir aplinkai įvertinti;

d) užterštų teritorijų keliamos rizikos valdymo būdams nustatyti;

e) naudai ir sąnaudoms palyginti; bei

f) rezultatams patvirtinti.

4. Šalys skatinamos bendradarbiauti rengiant strategijas ir įgyvendinant užterštų teritorijų nustatymo, įvertinimo, prioritetų nustatymo, tvarkymo ir, prireikus, atkūrimo veiksmus.

13 straipsnis

Finansiniai ištekliai ir mechanizmas

1. Kiekviena Šalis įsipareigoja pagal galimybes teikti išteklius tiems nacionaliniams veiksmams, kuriais ketinama įgyvendinti šią Konvenciją, vadovaudamasi nacionalinėmis politikos kryptimis, prioritetais, planais ir programomis. Tokie ištekliai gali apimti Šalies vidaus finansavimą per atitinkamas politikos priemones, plėtros strategijas ir nacionalinius biudžetus, taip pat dvišalį ir daugiašalį finansavimą bei privačiojo sektoriaus indėlį.

2. Bendras šios Konvencijos įgyvendinimo Šalyse, kurios yra besivystančios valstybės, veiksmingumas bus susijęs su veiksmingu šio straipsnio įgyvendinimu.

3. Neatidėliotinai skatinama, įgyvendinant šios Konvencijos nuostatas dėl finansinių išteklių, techninės pagalbos ir technologijų perdavimo, teikti daugiašalę, regioninę ir dvišalę finansinę paramą

ir techninę pagalbą, stiprinti pajėgumus ir perduoti technologijas Konvencijos Šalims, kurios yra besivystančios šalys, siekiant sustiprinti ir suaktyvinti jų veiksmus dėl gyvsidabrio.

4. Šalys, imdamosi veiksmų dėl finansavimo, visiškai atsižvelgia į Šalių, kurios yra mažos besivystančios salų valstybės arba mažiausiai išsivysčiusios šalys, konkrečius poreikius ir ypatingas sąlygas.

5. Šiame straipsnyje apibrėžiamas tinkamų ir numatomų finansinių išteklių teikimo laiku mechanizmas. Šis Mechanizmas skirtas Šalims, besivystančioms valstybėms, ir pereinamosios ekonomikos Šalims paremti šioms įgyvendinant įsipareigojimus pagal šią Konvenciją.

6. Mechanizmas apima:

a) Pasaulio aplinkos fondo Patikos fondą; bei

b) tikslinę tarptautinę Programą, kuria skatinamas pajėgumų stiprinimas ir techninė pagalba.

7. Pasaulio aplinkos fondo Patikos fondas laiku teikia naujus, nuspėjamus ir tinkamus finansinius išteklius, taip padėdamas padengti šios Konvencijos įgyvendinimo išlaidas, kaip sutarta Šalių konferencijoje. Šios Konvencijos tikslais Pasaulio aplinkos fondo Patikos fondas veikia vadovaujamas Šalių konferencijos ir jai atsiskaito. Šalių konferencija teikia bendrų strategijų, politikos krypčių, programų prioritetų ir teisės pasinaudoti finansiniais ištekliais rekomendacijas. Be to, Šalių konferencija teikia rekomendacijas dėl orientacinio veiklos kategorijų, kurioms galėtų būti skiriama parama iš Pasaulio aplinkos fondo Patikos fondo, sąrašo. Pasaulio aplinkos fondo Patikos fondas teikia išteklius, padengdamas sutartas papildomas pasaulinę naudą aplinkosaugos srityje teikiančių projektų sąnaudas ir visas sutartas kai kurių projektų, padedančių vykdyti Šalies įsipareigojimus, išlaidas.

8. Teikdamas išteklius atitinkamiems veiksmams, Pasaulio aplinkos fondo Patikos fondas turėtų atsižvelgti į tai, kokiu mastu siūlomais veiksmais galima sumažinti gyvsidabrio naudojimą, palyginti su jų sąnaudomis.

9. Šios Konvencijos tikslais Programa, nurodyta 6 dalies b punkte, vykdoma vadovaujant Šalių konferencijai ir už jos veiklą atsiskaitoma Šalių konferencijai. Šalių konferencija per pirmąjį susitikimą paskiria Programos „priimančiąją“ instituciją, kuri turi būti esamas subjektas, ir teikia jai rekomendacijas, taip pat ir dėl Programos trukmės. Visos Šalys ir kitos atitinkamos suinteresuotosios grupės kviečiamos savanoriškai teikti Programai finansinius išteklius.

10. Šalių konferencija ir Mechanizmą sudarantys subjektai per pirmąjį Šalių konferencijos susitikimą susitaria, kaip jie įgyvendins pirmesnes dalis.

11. Šalių konferencija peržiūri, ne vėliau kaip per trečiąjį susitikimą, o vėliau – reguliariai, finansavimo lygį, Šalių konferencijos teikiamas rekomendacijas subjektams, kuriems patikėta valdyti

pagal šį straipsnį sukurtą Mechanizmą, ir tų subjektų veiksmingumą bei gebėjimą spręsti besikeičiančius Šalių, besivystančių valstybių, ir pereinamosios ekonomikos Šalių poreikius. Remdamasi šia peržiūra, Šalių konferencija imasi atitinkamų veiksmų siekdama padidinti Mechanizmo veiksmingumą.

12. Visos Šalys kviečiamos pagal galimybes prisidėti prie Mechanizmo. Mechanizmas skatina išteklių teikimą iš kitų šaltinių, įskaitant privatųjį sektorių, ir siekia pritraukti tokius išteklius pagal Mechanizmą remiamai veiklai.

14 straipsnis

Pajėgumų stiprinimas, techninė pagalba ir technologijų perdavimas

1. Šalys bendradarbiauja laiku teikdamos, kiekviena pagal savo galimybes, tinkamą pajėgumų stiprinimo ir techninę pagalbą Šalims, besivystančioms valstybėms, visų pirma Šalims, kurios yra mažiausiai išsivysčiusios valstybės arba mažos besivystančios salų valstybės bei pereinamosios ekonomikos Šalys, siekdamos padėti joms įgyvendinti įsipareigojimus pagal šią Konvenciją.

2. Pajėgumų stiprinimo ir techninė pagalba pagal 1 dalį ir 13 straipsnį gali būti teikiama per regionines, subregionines ir nacionalines priemones, įskaitant esamus regioninius ir subregioninius centrus, per kitas daugiašales ir dvišales priemones, taip pat per partnerystę, įskaitant partnerystę, kai dalyvauja privatusis sektorius. Reikia siekti bendradarbiauti ir koordinuoti veiksmus pagal kitus daugiašalius aplinkos apsaugos susitarimus cheminių medžiagų ir atliekų srityje siekiant padidinti techninės pagalbos ir jos teikimo veiksmingumą.

3. Šalys, išsivysčiusios valstybės, ir kitos Šalys, pagal galimybes, skatina ir palengvina, prireikus, remiamos privačiojo sektoriaus ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų grupių, naujausių aplinkai saugių alternatyvių technologijų plėtrą, perdavimą, sklaidą ir galimybes jomis naudotis Šalyse, besivystančiose valstybėse, visų pirma mažiausiai išsivysčiusiose valstybėse ir mažose besivystančiose salų valstybėse bei pereinamosios ekonomikos Šalyse, siekdamos stiprinti tų valstybių pajėgumus veiksmingai įgyvendinti šią Konvenciją.

4. Šalių konferencija iki antrojo susitikimo, o vėliau – reguliariai ir atsižvelgdama į Šalių pranešimus ir ataskaitas, įskaitant tas, kurios numatytos 21 straipsnyje, taip pat kitų suinteresuotųjų grupių teikiamą informaciją:

a) svarsto informaciją apie esamas iniciatyvas ir pažangą, padarytą alternatyvių technologijų srityje;

b) svarsto Šalių alternatyvių technologijų poreikius, visų pirma Šalių, kurios yra besivystančios valstybės; bei

c) nustato, kokie iššūkiai kyla Šalims, visų pirma Šalims, kurios yra besivystančios valstybės, technologijų perdavimo srityje.

5. Šalių konferencija teikia rekomendacijas, kaip galima toliau stiprinti pajėgumus, gerinti techninę pagalbą ir technologijų perdavimą pagal šį straipsnį.

15 straipsnis

Įgyvendinimo ir atitikties komitetas

1. Pagal šią dalį sukuriamas mechanizmas, į kurį įeina komitetas kaip Šalių konferenciją papildanti institucija, taip skatinant visų šios Konvencijos nuostatų įgyvendinimą ir jų atitikties peržiūrą. Šis mechanizmas, įskaitant Komitetą, yra skatinamojo pobūdžio ir ypatingą dėmesį skiria atitinkamiems Šalių nacionaliniams pajėgumams ir aplinkybėms.

2. Komitetas skatina visų šios Konvencijos nuostatų įgyvendinimą ir peržiūri, kaip jų laikomasi. Komitetas nagrinėja tiek atskiras, tiek sistemines įgyvendinimo ir atitikties problemas ir, prireikus, teikia rekomendacijas Šalių konferencijai.

3. Komitetą sudaro 15 narių, kuriuos pasiūlo Šalys, o renka Šalių konferencija, tinkamai atsižvelgdama į penkiais Jungtinių Tautų regionais paremtą lygiateisį geografinį atstovavimą; pirmieji nariai išrenkami per pirmąjį Šalių konferencijos susitikimą, o toliau nariai renkami vadovaujantis pagal 5 dalį Šalių konferencijos patvirtintomis darbo tvarkos taisyklėmis; komiteto nariai turi būti kompetentingi su šia Konvencija susijusioje srityje, juos renkant reikia išlaikyti atitinkamą profesinės patirties pusiausvyrą.

4. Komitetas gali svarstyti klausimus remdamasis:

a) rašytiniais bet kurios Šalies pranešimais apie tai, kaip Šaliai sekasi užtikrinti atitiktį šios Konvencijos nuostatoms;

b) nacionalinėmis ataskaitomis, teikiamomis pagal 21 straipsnį; bei

c) Šalių konferencijos prašymais.

5. Komitetas parengia savo darbo tvarkos taisykles, kurios tvirtinamos per antrąjį Šalių konferencijos susitikimą; Šalių konferencija gali taip pat priimti Komiteto įgaliojimus.

6. Komitetas stengiasi visas savo rekomendacijas priimti bendru sutarimu. Jei, įdėjus visas įmanomas pastangas, bendras sutarimas nepasiekiamas, tokios rekomendacijos blogiausiu atveju priimamos dalyvaujančių ir balsuojančių narių trijų ketvirtadalių balsų dauguma, esant dviejų trečdalių narių kvorumui.

16 straipsnis

Sveikatos apsaugos aspektai

1. Šalys raginamos:

a) skatinti strategijų ir programų rengimą ir įgyvendinimą siekiant nustatyti ir apsaugoti rizikos grupei priklausančius gyventojus, visų pirma jautrias gyventojų grupes; tam gali prireikti priimti mokslu paremtas sveikatos apsaugai skirtas rekomendacijas, susijusias su gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių poveikiu, kai tinkama, nustatant gyvsidabrio poveikio mažinimo tikslus, ir šviesti visuomenę dalyvaujant visuomenės sveikatos ir kitiems susijusiems sektoriams;

b) skatinti mokslu paremtų švietimo ir prevencinių programų, susijusių su gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių poveikiu darbo vietoje, rengimą ir įgyvendinimą;

c) skatinti atitinkamas sveikatos priežiūros paslaugas, skirtas gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių poveikio prevencijai, gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių poveikį patyrusių gyventojų grupių gydymui ir priežiūrai; bei

d) sukurti ir stiprinti, prireikus, institucinius ir sveikatos apsaugos srityje dirbančių profesionalių darbuotojų pajėgumus siekiant užkirsti kelią, diagnozuoti, gydyti gyvsidabrio sukeltas ligas, taip pat stebėti žmonių sveikatai keliamą riziką, susijusią su gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių poveikiu.

2. Šalių konferencija, ketindama spręsti su sveikatos apsauga susijusius klausimus ar imtis su sveikatos apsauga susijusių veiksmų, turi:

a) tartis ir bendradarbiauti su Pasaulio sveikatos organizacija, Tarptautine darbo organizacija ir, prireikus, su kitomis atitinkamomis tarpvyriausybinėmis organizacijomis bei

b) skatinti bendradarbiavimą ir informacijos mainus su Pasaulio sveikatos organizacija, Tarptautine darbo organizacija ir, prireikus, kitomis atitinkamomis tarpvyriausybinėmis organizacijomis.

17 straipsnis

Keitimasis informacija

1. Kiekviena Šalis sudaro sąlygas keistis:

a) moksline, technine, ekonomine ir teisine informacija apie gyvsidabrį ir gyvsidabrio junginius, įskaitant toksikologinę, ekotoksikologinę ir saugos informaciją;

b) informacija apie gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių gamybos, naudojimo, prekybos, išmetimo ir išleidimo sumažinimą ar nutraukimą;

c) informacija apie techniškai ir ekonomiškai perspektyvias alternatyvas:

i) produktams, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio;

ii) gamybos procesams, kuriuose naudojamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai; bei

iii) veiklai ir procesams, dėl kurių išmetamas ar išleidžiamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai,

įskaitant informaciją apie tokių alternatyvų riziką žmonių sveikatai ir aplinkai bei ekonomines ir socialines sąnaudas ir naudą; taip pat

d) epidemiologinę informaciją apie gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių poveikį sveikatai, glaudžiai bendradarbiaujant su Pasaulio sveikatos organizacija ir, prireikus, kitomis atitinkamomis organizacijomis.

2. Šalys gali keistis 1 dalyje nurodyta informacija tiesiogiai, per Sekretoriatą arba bendradarbiaudamos su kitomis atitinkamomis organizacijomis, įskaitant, prireikus, konvencijų dėl cheminių medžiagų ir atliekų sekretoriatus.

3. Sekretoriatas skatina bendradarbiavimą keičiantis šiame straipsnyje nurodyta informacija, taip pat ir su atitinkamomis organizacijomis, įskaitant daugiašalių aplinkos apsaugos susitarimų ir kitų tarptautinių iniciatyvų sekretoriatus. Be Šalių teikiamos informacijos, ši informacija apima informaciją iš tarpvyriausybinių ir nevyriausybinių organizacijų, turinčių profesinės patirties gyvsidabrio srityje, ir iš nacionalinių ir tarptautinių tokios patirties turinčių institucijų.

4. Kiekviena Šalis paskiria nacionalinę kontaktinę instituciją, kuri būtų atsakinga už keitimąsi informacija pagal šią Konvenciją, įskaitant dėl importuojančiųjų Šalių sutikimo pagal 3 straipsnį.

5. Įgyvendinant šią Konvenciją informacija apie žmonių sveikatą ir saugą bei aplinką nelaikoma konfidencialia. Šalys, kurios keičiasi kita informacija pagal šią Konvenciją, saugo bet kokią konfidencialią informaciją pagal savitarpio susitarimą.

18 straipsnis

Visuomenės informavimas, sąmoningumo didinimas ir švietimas

1. Kiekviena Šalis pagal savo galimybes skatina ir sudaro sąlygas:

a) visuomenei teikti turimą informaciją:

i) apie gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai,

ii) apie gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių alternatyvas,

iii) 17 straipsnio 1 dalyje nurodytomis temomis,

iv) apie Šalies pagal 19 straipsnį atliekamų mokslinių tyrimų, plėtros ir stebėsenos rezultatus, taip pat

v) apie veiklą, kuria siekiama įvykdyti įsipareigojimus pagal šią Konvenciją;

b) švietimui, mokymui ir visuomenės sąmoningumo didinimui, susijusiam su gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai padariniais, prireikus, bendradarbiaujant su atitinkamomis tarpvyriausybinėmis ir nevyriausybinėmis organizacijomis ir pažeidžiamomis gyventojų grupėmis.

2. Kiekviena Šalis taiko turimus mechanizmus arba svarsto galimybę sukurti mechanizmus, pavyzdžiui, prireikus, išleidžiamų ir perduodamų teršalų registrus, siekdama rinkti ir skleisti informaciją apie apskaičiuotąjį metinį dėl žmogaus veiklos išmetamo, išleidžiamo ar pašalinamo gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių kiekį.

19 straipsnis

Moksliniai tyrimai, plėtra ir stebėsena

1. Šalys, atsižvelgdamos į savo pajėgumą ir aplinkybes, siekia bendradarbiauti rengdamos ir tobulindamos:

a) gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių naudojimo, vartojimo ir antropogeninio išmetimo į orą, taip pat išleidimo į vandenį ir žemę apskaitą (inventorių);

b) gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių lygio modeliavimą ir geografiškai reprezentatyvią stebėseną jautriose gyventojų grupėse ir aplinkos terpėse, įskaitant tokias biotines terpes kaip žuvys, jūrų žinduoliai, jūrų vėžliai ir paukščiai, taip pat bendradarbiavimą renkant atitinkamus ir tinkamus mėginius ir jais keičiantis;

c) gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių poveikio socialinei ir kultūrinei aplinkai, ekonomikai, taip pat poveikio aplinkai ir žmonių sveikatai, ypač jautrių gyventojų grupių, įvertinimą;

d) veiksmų, kurių imamasi pagal a, b ir c punktus, atlikimo suderintą metodiką;

e) informaciją apie gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių aplinkosaugos ciklą, pernašą (įskaitant pernešimą tolimais atstumais ir nusodinimą), transformaciją, pasiskirstymą ir išlikimą įvairiose ekosistemose, tinkamai atsižvelgiant į skirtumą tarp antropogeninio ir natūralaus gyvsidabrio išmetimo ir išleidimo ir į gyvsidabrio remobilizaciją iš nuosėdų, susikaupusių per laiką;

f) informaciją apie prekybą gyvsidabriu, gyvsidabrio junginiais ir produktais, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, taip pat

g) informaciją ir mokslinius tyrimus apie techninį ir ekonominį produktų ir procesų be gyvsidabrio prieinamumą ir apie geriausių prieinamų gamybos būdų ir geriausios aplinkos apsaugos praktikos taikymą siekiant sumažinti ir stebėti gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių išmetimą bei išleidimą.

2. Šalys, vykdydamos 1 dalyje nurodytą veiklą, prireikus, turėtų plėtoti turimus stebėsenos tinklus ir mokslinių tyrimų programas.

20 straipsnis

Įgyvendinimo planai

1. Kiekviena Šalis, atlikusi pradinį įvertinimą, gali parengti ir vykdyti šios Konvencijos įsipareigojimų įgyvendinimo planą, atsižvelgdama į savo vidaus aplinkybes. Tokį planą, kai tik jis parengiamas, reikėtų perduoti Sekretoriatui.

2. Kiekviena Šalis gali peržiūrėti ir atnaujinti savo įgyvendinimo planą, atsižvelgdama į savo vidaus aplinkybes ir remdamasi Šalių konferencijos rekomendacijomis bei kitomis atitinkamomis rekomendacijomis.

3. Šalys, atlikdamos darbą pagal 1 ir 2 dalis, turėtų pasitarti su nacionalinėmis suinteresuotųjų grupėmis, kad šios prisidėtų prie Šalių įgyvendinimo planų rengimo, įgyvendinimo, peržiūros ir atnaujinimo.

4. Šalys, siekdamos palengvinti šios Konvencijos įgyvendinimą, taip pat gali koordinuoti regioninius planus.

21 straipsnis

Ataskaitų teikimas

1. Kiekviena Šalis per Sekretoriatą teikia ataskaitas Šalių konferencijai dėl priemonių, kurių ji ėmėsi įgyvendindama šios Konvencijos nuostatas, tokių priemonių veiksmingumo ir galimų iššūkių siekiant šios Konvencijos tikslų.

2. Kiekviena Šalis į savo ataskaitas įtraukia informaciją, kurią prašoma pateikti šios Konvencijos 3, 5, 7, 8 ir 9 straipsniuose.

3. Šalių konferencija per pirmąjį susitikimą nusprendžia, kaip dažnai ir kokiu formatu Šalys turės teikti ataskaitas, atsižvelgdama į tai, kad yra pageidautina ataskaitų teikimą koordinuoti su ataskaitomis, teikiamomis pagal kitas atitinkamas konvencijas dėl cheminių medžiagų ir atliekų.

22 straipsnis

Veiksmingumo įvertinimas

1. Šalių konferencija įvertina šios Konvencijos veiksmingumą, pirmą sykį – ne vėliau kaip praėjus šešeriems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo datos, o vėliau periodiškai ir taip dažnai, kaip Šalių konferencija nusprendžia.

2. Kad Šalių konferencijai būtų lengviau atlikti įvertinimą, per pirmąjį susitikimą ji siūlo mechanizmą, kaip Šalių konferencijai bus teikiami palyginamieji stebėsenos duomenys apie gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių buvimą ir judėjimą aplinkoje, taip pat gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių lygio tendencijas, pastebimas biotinėse terpėse ir pažeidžiamose gyventojų grupėse.

3. Įvertinimas atliekamas remiantis turima moksline, aplinkosaugos, technine, finansine ir ekonomine informacija, įskaitant:

a) ataskaitas ir kitą stebėsenos informaciją, kuri teikiama Šalių konferencijai pagal 2 dalį;

b) ataskaitas, teikiamas pagal 21 straipsnį;

c) informaciją ir rekomendacijas, teikiamas pagal 15 straipsnį; taip pat

d) ataskaitas ir kitą atitinkamą informaciją apie pagal šią Konvenciją nustatytų finansinės paramos, technologijų perdavimo ir pajėgumų stiprinimo priemonių taikymą.

23 straipsnis

Šalių konferencija

1. Šiuo straipsniu įsteigiama Šalių konferencija.

2. Pirmąjį Šalių konferencijos susitikimą sušaukia Jungtinių Tautų aplinkosaugos programos vykdomasis direktorius ne vėliau kaip praėjus vieniems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo datos. Vėliau eiliniai Šalių konferencijos susitikimai rengiami reguliariai, kaip nusprendžia konferencija.

3. Neeiliniai Šalių konferencijos susitikimai rengiami kitu laiku, jei tokį susitikimą rengti nusprendžia konferencija arba bet kuri Šalis pateikia rašytinį prašymą, bet tik nustačius sąlygą, kad per šešis mėnesius nuo tada, kai Sekretoriatas praneša apie tokį prašymą Šalims, jį palaiko bent vienas trečdalis Šalių.

4. Šalių konferencija per pirmąjį susitikimą bendru sutarimu susitaria dėl savo ir bet kokios jai pavaldžios institucijos darbo tvarkos taisyklių ir finansinių taisyklių, taip pat dėl finansinių nuostatų, kuriomis reglamentuojamas Sekretoriato darbas, ir šiuos dokumentus priima.

5. Šalių konferencija nuolatos prižiūri ir vertina šios Konvencijos įgyvendinimą. Ji atlieka šios Konvencijos jai priskirtas funkcijas ir tuo tikslu:

a) įsteigia tokias jai pavaldžias institucijas, kokių, mano, reikia šiai Konvencijai įgyvendinti;

b) prireikus, bendradarbiauja su kompetentingomis tarptautinėmis organizacijomis ir tarpvyriausybinėmis bei nevyriausybinėmis institucijomis;

c) reguliariai peržiūri visą informaciją, kuri pateikiama jai ir Sekretoriatui pagal 21 straipsnį;

d) svarsto bet kokias rekomendacijas, kurias jai pateikia Įgyvendinimo ir atitikties komitetas;

e) svarsto ir imasi bet kurių papildomų veiksmų, kurių gali prireikti siekiant įgyvendinti šios Konvencijos tikslus; taip pat

f) peržiūri A ir B priedus vadovaudamasi 4 ir 5 straipsniais.

6. Jungtinių Tautų Organizacija, jos specializuotos agentūros ir Tarptautinė atominės energetikos agentūra, taip pat bet kuri valstybė, kuri nėra šios Konvencijos Šalis, gali būti atstovaujamos Šalių konferencijos susitikimuose kaip stebėtojos. Bet kokiai institucijai ar agentūrai, nacionalinei ar tarptautinei, vyriausybinei ar nevyriausybinei, kuri yra kompetentinga šios Konvencijos reglamentuojamais klausimais ir kuri informuoja Sekretoriatą apie savo pageidavimą būti atstovaujamai Šalių konferencijos susitikime kaip stebėtojai, gali būti leista dalyvauti susitikime, nebent bent vienas trečdalis dalyvaujančių Šalių tam prieštarautų. Stebėtojų dalyvavimas susitikimuose reglamentuojamas Šalių konferencijos priimtomis darbo tvarkos taisyklėmis.

24 straipsnis

Sekretoriatas

1. Šiuo straipsniu įkuriamas Sekretoriatas.

2. Sekretoriato funkcijos yra šios:

a) rengti Šalių konferencijos ir jai pavaldžių institucijų susitikimus ir teikti joms reikalingas paslaugas;

b) gavus prašymą, koordinuoti paramą Šalims, visų pirma Šalims, kurios yra besivystančios valstybės, ir pereinamosios ekonomikos Šalims įgyvendinant šią Konvenciją;

c) prireikus koordinuoti veiklą su atitinkamų tarptautinių institucijų, visų pirma konvencijų dėl kitų cheminių medžiagų ir atliekų, sekretoriatais;

d) padėti Šalims keistis informacija, susijusia su šios Konvencijos įgyvendinimu;

e) rengti ir pateikti Šalims periodines ataskaitas, paremtas pagal 15 ir 21 straipsnius gauta informacija ir kita turima informacija;

f) vadovaujantis Šalių konferencijos rekomendacijomis, sudaryti tokius administracinius susitarimus ir sutartis, kurių gali prireikti siekiant veiksmingai atlikti savo funkcijas; taip pat

g) atlikti kitas šioje Konvencijoje nurodytas sekretoriato funkcijas ir kitas funkcijas, kurias nustato Šalių konferencija.

3. Šios Konvencijos sekretoriato funkcijas atlieka Jungtinių Tautų aplinkos programos vykdomasis direktorius, nebent Šalių konferencija dalyvaujančių ir balsuojančių Šalių trijų ketvirtadalių balsų dauguma nusprendžia sekretoriato funkcijas patikėti vienai ar daugiau kitų tarptautinių organizacijų.

4. Šalių konferencija, pasitarusi su atitinkamomis tarptautinėmis institucijomis, gali numatyti tvirtesnį Sekretoriato ir kitų konvencijų dėl cheminių medžiagų ir atliekų sekretoriatų bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą. Šalių konferencija, pasitarusi su atitinkamomis tarptautinėmis institucijomis, gali toliau teikti rekomendacijas šiais klausimais.

25 straipsnis

Ginčų sprendimas

1. Šalys siekia bet kokį ginčą, tarp jų kilusį dėl šios Konvencijos aiškinimo ar taikymo, išspręsti derybomis ar kitomis taikiomis Šalių pasirinktomis priemonėmis.

2. Ratifikuodama, priimdama, tvirtindama šią Konvenciją ar prisijungdama prie jos arba bet kuriuo metu vėliau bet kuri Šalis, kuri nėra regioninė ekonominės integracijos organizacija, gali rašytiniu dokumentu depozitarui pareikšti, kad ji pripažįsta vieną arba abu toliau nurodytus ginčų dėl šios Konvencijos aiškinimo ar taikymo būdus kaip privalomus bet kuriai Šaliai, prisiimančiai tokį pat įsipareigojimą:

a) arbitražas vadovaujantis E priedo I dalyje nustatyta tvarka;

b) ginčo perdavimas Tarptautiniam Teisingumo Teismui.

3. Šalis, kuri yra regioninė ekonominės integracijos organizacija, gali pateikti panašų poveikį turintį pareiškimą dėl arbitražo pagal 2 dalį.

4. Pagal 2 ar 3 dalį pateiktas pareiškimas baigia galioti tada, kai baigiasi jame nurodytas galiojimo laikas, arba po trijų mėnesių nuo tos dienos, kurią depozitarui buvo atiduotas saugoti rašytinis pranešimas apie pareiškimo atšaukimą.

5. Pareiškimo galiojimo pabaiga, pranešimas dėl pareiškimo atšaukimo ar naujo pareiškimo pateikimas jokiu būdu nedaro poveikio nebaigtiems arbitražo teismo ar Tarptautinio Teisingumo Teismo vykdomiems procesiniams veiksmams, nebent ginčo šalys susitaria kitaip.

6. Jei ginčo šalys nėra prisiėmusios įsipareigojimo vadovautis tuo pačiu ginčų sprendimo būdu pagal 2 ar 3 dalį ir jei joms nepavyksta išspręsti ginčo taikant 1 dalyje nurodytas priemones per dvylika mėnesių nuo tada, kai viena Šalis praneša kitai Šaliai apie tarp jų iškilusį ginčą, ginčas teikiamas spręsti taikinimo komisijai bet kurios ginčo šalies prašymu. Taikinimo pagal šį straipsnį procedūra nustatyta E priedo II dalyje.

26 straipsnis

Konvencijos pakeitimai

1. Šios Konvencijos pakeitimus gali siūlyti bet kuri jos Šalis.

2. Konvencijos pakeitimus priima Šalių konferencija posėdžio metu. Bet kokio siūlomo pakeitimo tekstą Sekretoriatas Šalims pateikia likus bent šešiems mėnesiams iki susitikimo, kuriame siūloma tą pakeitimą priimti. Be to, Sekretoriatas pateikia siūlomo pakeitimo tekstą šios Konvencijos signatarams, taip pat depozitarui susipažinti.

3. Šalys deda visas pastangas, kad pasiektų susitarimą dėl bet kurio siūlomo šios Konvencijos pakeitimo bendru sutarimu. Jei, įdėjus visas įmanomas pastangas, bendras sutarimas nepasiekiamas, toks pakeitimas blogiausiu atveju priimamas susitikime dalyvaujančių ir balsuojančių Šalių trijų ketvirtadalių balsų dauguma.

4. Apie priimtą pakeitimą depozitaras praneša visoms Šalims, kad šios pakeitimą ratifikuotų, priimtų ar patvirtintų.

5. Apie pakeitimų ratifikavimą, priėmimą ar patvirtinimą raštu pranešama depozitarui. Vadovaujantis 3 dalimi priimtas pakeitimas įsigalioja Šalims, davusioms sutikimą to pakeitimo laikytis, devyniasdešimtą dieną nuo tos dienos, kai ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumentus atiduoda saugoti bent trys ketvirtadaliai Šalių, kurios Šalių statusą turėjo pakeitimo priėmimo metu. Vėliau bet kuriai kitai Šaliai pakeitimas įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tos dienos, kai ta Šalis atiduoda saugoti pakeitimo ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumentą.

27 straipsnis

Priedų priėmimas ir pakeitimai

1. Šios Konvencijos priedai sudaro neatskiriamą jos dalį, nebent nurodyta kitaip, o nuoroda į šią Konvenciją kartu reiškia nuorodą į bet kuriuos jos priedus.

2. Bet kokiais papildomais priedais, priimtais šiai Konvencijai įsigaliojus, gali būti reglamentuojami tik procedūriniai, moksliniai, techniniai ar administraciniai klausimai.

3. Papildomi šios Konvencijos priedai siūlomi, priimami ir įsigalioja pagal šią tvarką:

a) papildomi priedai siūlomi ir priimami vadovaujantis 26 straipsnio 1–3 dalyse nurodyta tvarka;

b) bet kuri Šalis, kuri negali priimti papildomo priedo, apie tai raštu praneša depozitarui per vienus metus nuo tada, kai depozitaras praneša apie tokio priedo priėmimą. Depozitaras nedelsdamas informuoja visas Šalis apie kiekvieną tokį gautą pranešimą. Šalis gali bet kada raštu pranešti depozitarui, kad atšaukia anksčiau pateiktą pranešimą apie tai, jog papildomas priedas nepriimtas, ir nuo tada tas priedas įsigalioja tos Šalies atžvilgiu vadovaujantis c punktu; taip pat

c) praėjus vieniems metams nuo tada, kai depozitaras praneša apie papildomo priedo priėmimą, tas priedas įsigalioja visoms Šalims, kurios nepateikė pranešimo apie tai, jog priedas nepriimtas, vadovaujantis b punkto nuostatomis.

4. Šios Konvencijos priedų pakeitimams siūlyti, priimti ir jų įsigaliojimui, taikomos tokios pat procedūros kaip ir šios Konvencijos papildomiems priedams siūlyti, priimti ir jų įsigaliojimui, išskyrus tai, kad priedo pakeitimas neįsigalioja jokiai Šaliai, kuri pateikė pareiškimą dėl priedų keitimo pagal 30 straipsnio 5 dalį; tokiu atveju bet kuris pakeitimas įsigalioja tokiai Šaliai devyniasdešimtą dieną nuo tos dienos, kai Šalis atidavė saugoti depozitarui ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą tokio pakeitimo atžvilgiu.

5. Jei papildomas priedas ar priedo pakeitimas yra susijęs su šios Konvencijos pakeitimu, papildomas priedas ar pakeitimas įsigalioja tik tada, kai įsigalioja šios Konvencijos pakeitimas.

28 straipsnis

Balsavimo teisė

1. Kiekviena šios Konvencijos Šalis turi po vieną balsą, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje numatytus atvejus.

2. Regioninė ekonominės integracijos organizacija, kai sprendžiami jos kompetencijai priskirti klausimai, įgyvendina savo teisę balsuoti turėdama tiek balsų, kiek toje organizacijoje yra valstybių narių, kurios yra šios Konvencijos Šalys. Tokia organizacija neturi teisės balsuoti, jei bet kuri jos valstybė narė pasinaudoja savo teise balsuoti, ir atvirkščiai.

29 straipsnis

Parašas

Ši Konvencija teikiama pasirašyti visoms valstybėms ir regioninėms ekonominės integracijos organizacijoms 2013 m. spalio 10 ir 11 d. Japonijoje, Kumamoto mieste, o vėliau – iki 2014 m. spalio 9 d. Jungtinių Tautų būstinėje Niujorke.

30 straipsnis

Ratifikavimas, priėmimas, patvirtinimas ar prisijungimas

1. Pasirašiusios šią Konvenciją valstybės ir regioninės ekonominės integracijos organizacijos turi ją ratifikuoti, priimti arba jai pritarti. Ji teikiama valstybėms ir regioninėms ekonominės integracijos organizacijoms prisijungti nuo dienos, einančios po paskutinės dienos, kai Konvenciją galima pasirašyti. Ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentai atiduodami saugoti depozitarui.

2. Bet kuri regioninė ekonominės integracijos organizacija, kuri tampa šios Konvencijos Šalimi, kai nė viena jos valstybė narė nėra Konvencijos Šalis, privalo vykdyti visus įsipareigojimus pagal šią Konvenciją. Jei Konvencijos Šalimi tampa organizacija, kurios viena ar daugiau valstybių narių yra šios Konvencijos Šalys, ta organizacija ir jos valstybės narės nusprendžia, kokios yra jų atitinkamos pareigos vykdant įsipareigojimus pagal šią Konvenciją. Tokiais atvejais organizacija ir valstybės narės neturi teisės naudotis savo teisėmis pagal šią Konvenciją tuo pat metu.

3. Savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumente regioninė ekonominės integracijos organizacija konstatuoja, kokia yra jos kompetencija šios Konvencijos reglamentuojamų klausimų atžvilgiu. Bet kuri tokia organizacija taip pat praneša depozitarui apie bet kokį atitinkamą jos kompetencijos pakeitimą, kuris savo ruožtu apie tai praneša Šalims.

4. Kiekviena valstybė ar regioninė ekonominės integracijos organizacija, jai ratifikuojant, priimant ar patvirtinant šią Konvenciją arba prie šios Konvencijos prisijungiant, skatinama perduoti Sekretoriatui informaciją apie tai, kokiomis priemonėmis ji šią Konvenciją įgyvendins.

5. Savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumente bet kuri Šalis gali nurodyti, kad tai Šaliai bet koks priedo pakeitimas įsigalioja tik jai atidavus saugoti savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą dėl to priedo pakeitimo.

31 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Ši Konvencija įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tos dienos, kai buvo atiduotas saugoti penkiasdešimtas ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentas.

2. Kiekvienai valstybei ar regioninei ekonominės integracijos organizacijai, kuri ratifikuoja, priima ar patvirtina šią Konvenciją arba prie jos prisijungia po to, kai buvo atiduotas saugoti

penkiasdešimtas ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentas, ši Konvencija įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tos dienos, kai tokia valstybė ar regioninė ekonominės integracijos organizacija atiduoda saugoti savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą.

3. 1 ir 2 dalių atžvilgiu bet koks dokumentas, kurį atiduoda saugoti regioninė ekonominės integracijos organizacija, nepriskaičiuojamas kaip papildomas prie tų dokumentų, kuriuos atidavė saugoti tos organizacijos valstybės narės.

32 straipsnis

Išlygos

Negali būti daroma jokių šios Konvencijos išlygų.

33 straipsnis

Pasitraukimas

1. Praėjus trejiems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo bet kuriai Šaliai, ši Šalis bet kuriuo metu gali išstoti iš Konvencijos, raštu pranešus apie tai depozitarui.

2. Toks denonsavimas įsigalioja praėjus vieneriems metams po to, kai depozitaras gauna pranešimą apie denonsavimą, arba vėliau, kaip nurodyta tame pranešime.

34 straipsnis

Depozitaras

Šios Konvencijos depozitaras yra Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius.

35 straipsnis

Autentiški tekstai

Šios Konvencijos originalas, kurio tekstai anglų, arabų, ispanų, kinų, prancūzų ir rusų kalbomis yra autentiški, atiduodamas saugoti depozitarui.

TAI PATVIRTINDAMI, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šią Konvenciją.

Priimta du tūkstančiai tryliktųjų metų spalio dešimtąją dieną Kumamote.

A PRIEDAS

Produktai, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio

Toliau išvardytiems produktams šis Priedas netaikomas:

a) produktams, kurie naudojami būtiniausioms civilinės saugos ir kariuomenės reikmėms;

b) produktams, kurie naudojami moksliniams tyrimams, instrumentams kalibruoti arba kaip pamatinis etalonas;

c) jungikliams ir relėms, elektroniniams ekranams skirtoms šaltojo katodo fluorescencinėms lempoms ir fluorescencinėms lempoms su išoriniais elektrodais (angl. – CCFL ir EEFL), taip pat matavimo prietaisams, jei nėra tinkamų jų alternatyvų be gyvsidabrio;

d) produktams, kurie naudojami tradicinėms ar religinėms apeigoms; taip pat

e) vakcinoms, kurių sudėtyje yra tiomersalio kaip konservanto.

I dalis. Produktai, kuriems taikoma 4 straipsnio 1 dalis

Produktai, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio	Data, po kurios nebeleidžiama produkto gaminti, importuoti ar eksportuoti (nutraukimo data)
Baterijos, išskyrus sagos formos cinko-sidabro oksido baterijas, kurių sudėtyje yra mažiau kaip 2 % gyvsidabrio, ir sagos formos cinko-oro baterijas, kurių sudėtyje yra mažiau kaip 2 % gyvsidabrio.	2020 m.
Jungikliai ir relės, išskyrus labai tikslius talpos ir nuostolių matavimo tiltelius, aukšto dažnio radijo dažnių jungiklius ir stebėjimo bei kontrolės prietaisų reles, jei gyvsidabrio kiekis kiekviename tiltelyje, jungiklyje ar relėje yra ne didesnis kaip 20 mg.	2020 m.
Kompaktinės fluorescencinės bendrojo apšvietimo lempos (angl. – CFL), kurių galingumas yra ≤ 30 vatų, o gyvsidabrio kiekis kiekviename lempos degiklyje viršija 5 mg.	2020 m.
Šios tiesiosios fluorescencinės bendrojo apšvietimo lempos (angl. – LFL): a) trijuostės spinduliuotės liuminoforo lempos, kurių galingumas yra < 60 vatų, o gyvsidabrio kiekis vienoje lempoje viršija 5 mg; b) halogenfosfato liuminoforo lempos, kurių galingumas yra ≤ 40 vatų, o gyvsidabrio kiekis vienoje lempoje viršija 10 mg.	2020 m.
Didžiaslėgės bendrojo apšvietimo gyvsidabrio garų lempos (angl. – HPMV).	2020 m.
Gyvsidabris elektroniniams ekranams skirtose šaltojo katodo	2020 m.

Produktai, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio	Data, po kurios nebeleidžiama produkto gaminti, importuoti ar eksportuoti (nutraukimo data)
fluorescencinėse lempose ir fluorescencinėse lempose su išoriniais elektrodais (angl. – CCFL ir EEFL): a) trumpose lempose (≤ 500 mm), jei gyvsidabrio kiekis vienoje lempoje viršija 3,5 mg; b) vidutinio ilgio lempose (> 500 mm ir ≤ 1 500 mm), jei gyvsidabrio kiekis vienoje lempoje viršija 5 mg; c) ilgose lempose (> 1 500 mm), jei gyvsidabrio kiekis vienoje lempoje viršija 13 mg.	
Kosmetikos gaminiai (jei gyvsidabrio kiekis viršija 1 ppm), įskaitant odą šviesinantį muilą ir kremus, bet neįskaitant kosmetikos gaminių akių sričiai, kuriose gyvsidabris naudojamas kaip konservantas ir nėra veiksmingų ir saugių alternatyvių konservantų[1/].	2020 m.
Pesticidai, biocidai ir vietiškai vartojami antiseptikai.	2020 m.
Toliau išvardyti neelektroniniai matavimo prietaisai, išskyrus stambioje įrangoje įrengtus ar labai tiksliam matavimui naudojamus neelektroninius matavimo prietaisus, jeigu nėra tinkamų alternatyvų be gyvsidabrio: a) barometrai; b) higrometrai; c) manometrai; d) termometrai; e) sfigmomanometrai.	2020 m.

[1/] Norima neįtraukti kosmetikos gaminių, muilo ar kremų, kuriuose yra gyvsidabrio teršalų pėdsakų.

II dalis. Produktai, kuriems taikoma 4 straipsnio 3 dalis

Produktai, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio	Nuostatos
Dantų amalgama	Imdamasi priemonių, skirtų dantų amalgamos naudojimui palaipsniui sumažinti, Šalis atsižvelgia į savo vidaus aplinkybes ir atitinkamas tarptautines rekomendacijas ir įtraukia dvi ar daugiau priemonių iš toliau pateikiamo sąrašo: i) nustatyti nacionalinius dantų ėduonies profilaktikos ir sveikatinimo tikslus, kad kuo labiau būtų sumažintas dantų taisymo poreikis; ii) nustatyti nacionalinius tikslus, kuriais siekiama kuo labiau sumažinti dantų amalgamos naudojimą; iii) skatinti ekonomiškas ir kliniškai veiksmingas dantų taisymo be gyvsidabrio alternatyvas; iv) skatinti dantims taisyti skirtų kokybiškų medžiagų be gyvsidabrio mokslinius tyrimus ir plėtrą; v) skatinti atstovaujančias profesines ir odontologijos mokyklas šviesti ir mokyti odontologus ir odontologijos studentus apie dantų taisymo alternatyvų be gyvsidabrio taikymą ir apie geriausios valdymo praktikos skleidimą; vi) neskatinti draudimo politikos ir programų, pagal kurias pirmenybė teikiama dantų amalgamos, o ne dantų taisymo priemonių be gyvsidabrio naudojimui; vii) skatinti draudimo politiką ir programas, pagal kurias pirmenybė taisant dantis teikiama kokybiškoms dantų amalgamos alternatyvoms; viii) naudoti tik dantų amalgamą kapsulėse; ix) skatinti odontologijos įstaigose taikyti geriausią aplinkosaugos praktiką, taip sumažinant gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių išleidimą į vandenį ir žemę.

B PRIEDAS

Gamybos procesai, kuriuose naudojamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai

I dalis. Procesai, kuriems taikoma 5 straipsnio 2 dalis

Gamybos procesai, kuriuose naudojamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai	Nutraukimo data
Chloro ir šarmų gamyba	2025 m.
Acetaldehido gamyba, kurioje gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai naudojami kaip katalizatorius	2018 m.

II dalis. Procesai, kuriems taikoma 5 straipsnio 3 dalis

Procesas, kuriame naudojamas gyvsidabris	Nuostatos
Vinilchlorido monomero gamyba	Priemonės, kurių Šalys turi imtis, apima toliau išvardytas priemones, bet jomis neapsiriboja: i) iki 2020 m. sumažinti gyvsidabrio naudojimą vienam produkcijos vienetui pagaminti 50 %, palyginti su tuo, kiek gyvsidabrio buvo sunaudojama 2010 m.; ii) skatinti imtis priemonių mažinti pirminės gavybos gyvsidabrio naudojimą; iii) imtis priemonių mažinti gyvsidabrio išmetimą ir išleidimą į aplinką; iv) remti katalizatorių ir procesų be gyvsidabrio mokslinius tyrimus ir plėtrą; v) neleisti naudoti gyvsidabrio praėjus penkeriems metams nuo tada, kai Šalių konferencija nustato, kad esamais procesais pagrįstų katalizatorių be gyvsidabrio naudojimas tapo techniškai ir ekonomiškai įgyvendinamas; vi) teikti Šalių konferencijai ataskaitas, rodančias Šalies pastangas sukurti ir (ar) nustatyti alternatyvas ir atsisakyti gyvsidabrio naudojimo vadovaujantis 21 straipsniu.
Natrio ar kalio metanoliato ar etanoliato gamyba	Priemonės, kurių Šalys turi imtis, apima toliau išvardytas priemones, bet jomis neapsiriboja: i) imtis priemonių mažinti gyvsidabrio naudojimą, kad kuo greičiau, ir per 10 metų nuo šios Konvencijos įsigaliojimo, būtų jo atsisakyta; ii) iki 2020 m. sumažinti gaminant vieną produkcijos vienetą išmetamo ir išleidžiamo gyvsidabrio kiekį 50 %, palyginti su 2010 m.; iii) uždrausti šviežio gyvsidabrio iš pirminės gavybos naudojimą;

Procesas, kuriame naudojamas gyvsidabris	Nuostatos
	iv) remti procesų be gyvsidabrio mokslinius tyrimus ir plėtrą; v) neleisti naudoti gyvsidabrio praėjus penkeriems metams nuo tada, kai Šalių konferencija nustato, kad procesai be gyvsidabrio tapo techniškai ir ekonomiškai įgyvendinami; vi) teikti Šalių konferencijai ataskaitas, rodančias Šalies pastangas sukurti ir (ar) nustatyti alternatyvas ir atsisakyti gyvsidabrio naudojimo vadovaujantis 21 straipsniu.
Poliuretano gamyba naudojant katalizatorius, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio.	Priemonės, kurių Šalys turi imtis, apima toliau išvardytas priemones, bet jomis neapsiriboja: i) imtis priemonių mažinti gyvsidabrio naudojimą, kad kuo greičiau, per 10 metų nuo šios Konvencijos įsigaliojimo, būtų jo atsisakyta; ii) imtis priemonių mažinti pirminės gavybos gyvsidabrio naudojimą; iii) imtis priemonių mažinti gyvsidabrio išmetimą ir išleidimą į aplinką; iv) skatinti katalizatorių ir procesų be gyvsidabrio mokslinius tyrimus ir plėtrą; v) teikti Šalių konferencijai ataskaitas, rodančias Šalies pastangas sukurti ir (ar) nustatyti alternatyvas ir atsisakyti gyvsidabrio naudojimo vadovaujantis 21 straipsniu. Šiam gamybos procesui netaikoma 5 straipsnio 6 dalis.

C PRIEDAS

Amatininkiška ir mažos apimties aukso gavyba

Nacionaliniai veiksmų planai

1. Kiekvienos Šalies, kuriai taikomos 7 straipsnio 3 dalies nuostatos, nacionalinis veiksmų planas turi apimti:

a) nacionalinius tikslus ir sumažinimo uždavinius;

b) veiksmus, kurių imamasi siekiant užkirsti kelią:

i) nesmulkintos rūdos amalgamavimui;

ii) amalgamos ar apdorotos amalgamos atviram deginimui;

iii) amalgamos deginimui gyvenamosiose vietovėse; taip pat

iv) cianido nutekėjimui į nuosėdas, rūdą ar atsijas, į kurias buvo pridėta gyvsidabrio, prieš tai pirmiau nepašalinus gyvsidabrio;

c) priemones, kurių bus imamasi siekiant palengvinti amatininkiškos ir mažos apimties aukso gavybos sektoriaus formalizavimą ar reglamentavimą;

d) pirminius skaičiavimus, kiek gyvsidabrio sunaudojama šalies teritorijoje vykdant amatininkišką ir mažos apimties aukso gavybą bei apdirbimą ir kokie metodai yra taikomi;

e) strategijas, kaip skatinti mažinti vykdant amatininkišką ir mažos apimties aukso gavybą bei apdirbimą išmetamą ir išleidžiamą gyvsidabrio kiekį bei gyvsidabrio poveikį, įskaitant metodų be gyvsidabrio skatinimą;

f) strategijas, kaip valdyti prekybą ir užkirsti kelią gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių iš užsienio ir vidaus šaltinių nukreipimui į amatininkišką ir mažos apimties aukso gavybą bei apdirbimą;

g) strategijas, kaip įtraukti suinteresuotuosius subjektus į nacionalinio veiksmų plano įgyvendinimą ir nuolatinį tobulinimą;

h) visuomenės sveikatos strategiją dėl gyvsidabrio poveikio, kurį patiria asmenys, užsiimantys amatininkiška ir mažos apimties aukso gavyba, ir jų bendruomenės, kuri, be kita ko, turi apimti sveikatos duomenų rinkimą, sveikatos priežiūros darbuotojų mokymą ir informuotumo didinimą per sveikatos priežiūros įstaigas;

i) strategijas, kaip nuo amatininkiškoje ir mažos apimties aukso gavyboje naudojamo gyvsidabrio poveikio apsaugoti jautrias gyventojų grupes, visų pirma vaikus ir vaisingo amžiaus moteris, ypač nėščias moteris;

j) strategijas, kaip teikti informaciją asmenims, užsiimantiems amatininkiška ir mažos apimties aukso gavyba, ir susijusioms bendruomenėms; taip pat

k) nacionalinio veiksmų plano įgyvendinimo tvarkaraštį.

2. Kiekviena Šalis į nacionalinį veiksmų planą gali įtraukti papildomas strategijas tikslams pasiekti, įskaitant amatininkiškos ir mažos apimties aukso gavybos nenaudojant gyvsidabrio standartų ir rinkos mechanizmų ar rinkodaros priemonių taikymą ar įdiegimą.

D PRIEDAS

Gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių išmetimo į atmosferą sutelktosios taršos šaltinių sąrašas

Sutelktosios taršos šaltinių kategorijos:

akmens anglimis kūrenamos elektrinės;

akmens anglimis kūrenami pramoniniai katilai;

lydymo ir degimo procesai spalvotųjų metalų gamyboje[1/]

atliekų deginimo įrenginiai;

cemento klinkerio gamybos įrenginiai.

[1/] Šiame priede „spalvotieji metalai“ reiškia šviną, cinką, varį ir pramoninį auksą.

E PRIEDAS

Arbitražo ir taikinimo procedūros

I dalis. Arbitražo procedūra

Įgyvendinant šios Konvencijos 25 straipsnio 2 dalies a punktą taikoma toliau nurodyta arbitražo procedūra:

1 straipsnis

1. Bet kuri Šalis gali inicijuoti kreipimąsi į arbitražą pagal šios Konvencijos 25 straipsnį pateikdama rašytinį pranešimą kitai ginčo šaliai ar šalims. Kartu su pranešimu pateikiamas ieškinio pareiškimas, taip pat bet kokie papildomi dokumentai. Tokiame pranešime nurodomas arbitražo objektas ir, visų pirma, šios Konvencijos straipsniai, dėl kurių aiškinimo ar taikymo kilo ginčas.

2. Ieškovas praneša Sekretoriatui, kad dėl ginčo kreipiasi į arbitražą pagal šios Konvencijos 25 straipsnį. Prie pranešimo pridedamas ieškovo rašytinis pranešimas, ieškinio pareiškimas ir šio straipsnio 1 dalyje nurodyti papildomi dokumentai. Sekretoriatas gautą informaciją persiunčia visoms Šalims.

2 straipsnis

1. Jei dėl ginčo kreipiamasi į arbitražą vadovaujantis pirmesniu 1 straipsniu, sudaromas arbitražo teismas. Arbitražo teismą sudaro trys nariai.

2. Kiekviena ginčo šalis paskiria arbitrą, o šie du paskirti arbitrai bendru sutarimu nurodo trečią arbitrą, kuris bus teismo pirmininkas. Jei yra daugiau nei dvi ginčo šalys, bendrą interesą turinčios šalys kartu, bendru sutarimu, paskiria vieną arbitrą. Teismo pirmininkas negali būti nė vienos ginčo šalies pilietis, negali turėti įprastinės gyvenamosios vietos nė vienos iš šalių teritorijoje, negali dirbti nė vienai iš šalių, taip pat negali būti prisidėjęs prie bylos nagrinėjimo eidamas kokias nors kitas pareigas.

3. Bet kuri laisva darbo vieta užimama pagal procedūrą, numatytą pirminiam paskyrimui.

3 straipsnis

1. Jei viena iš ginčo šalių nepaskiria arbitro per du mėnesius nuo tos dienos, kai atsakovas gavo pranešimą apie arbitražą, kita šalis gali apie tai informuoti Jungtinių Tautų Generalinį Sekretorių, kuris paskiria arbitrą per papildomą dviejų mėnesių laikotarpį.

2. Jei arbitražo teismo pirmininkas nebuvo paskirtas per du mėnesius nuo antrojo arbitro paskyrimo datos, Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius, šalies prašymu, paskiria pirmininką per papildomus du mėnesius.

4 straipsnis

Arbitražo teismas priima sprendimus vadovaudamasis šios Konvencijos ir tarptautinės teisės nuostatomis.

5 straipsnis

Arbitražo teismas nustato savo darbo tvarkos taisykles, nebent ginčo šalys susitaria kitaip.

6 straipsnis

Arbitražo teismas, vienos iš ginčo šalių prašymu, gali rekomenduoti būtinas laikinąsias apsaugos priemones.

7 straipsnis

Ginčo šalys palengvina arbitražo teismo darbą ir, visų pirma, naudodamos visas joms prieinamas priemones:

a) teikia jam visus su byla susijusius dokumentus, informaciją ir medžiagą; taip pat

b) sudaro galimybes teismui, prireikus, pasikviesti liudytojus ar ekspertus ir gauti jų parodymus.

8 straipsnis

Ginčo šalys ir arbitrai privalo laikytis bet kokios informacijos ar dokumentų, kuriuos jie gauna slaptai, vykstant arbitražo teismo darbui, konfidencialumo.

9 straipsnis

Teismo išlaidas ginčo šalys padengia po lygiai, nebent arbitražo teismas nusprendžia kitaip dėl konkrečių bylos aplinkybių. Teismas registruoja visas savo išlaidas ir šalims pateikia galutinę išlaidų ataskaitą.

10 straipsnis

Bet kuri Šalis, kuri yra teisiniu požiūriu suinteresuota ginčo objektu, ir sprendimas tam gali padaryti poveikį, jei arbitražo teismas neprieštarauja, gali įsikišti į procesinius veiksmus.

11 straipsnis

Arbitražo teismas gali nagrinėti tiesiogiai iš ginčo objekto kylančius priešieškinius ir priimti dėl jų sprendimus.

12 straipsnis

Arbitražo teismo sprendimai, tiek dėl procedūrų, tiek dėl esmės, priimami jo narių balsų dauguma.

13 straipsnis

1. Jei viena iš ginčo šalių nepasirodo arbitražo teisme arba negina savo reikalo, kita šalis gali paprašyti teismo tęsti procesinius veiksmus ir priimti sprendimą. Jei šalis nedalyvauja arba negina savo reikalo, tai nėra kliūtis procesiniams veiksmams.

2. Prieš priimant galutinį sprendimą arbitražinis teismas turi įsitikinti ieškinio faktišku ir juridišku pagrįstumu.

14 straipsnis

Arbitražo teismas pateikia galutinį sprendimą per penkis mėnesius nuo teismo visiško sudarymo datos, nebent jis laiko, kad būtina pratęsti šį laikotarpį, bet ne ilgiau kaip dar penkiems mėnesiams.

15 straipsnis

Galutinis arbitražo teismo sprendimas apsiriboja ginčo objektu ir nurodo jį pagrindžiančias priežastis. Sprendime nurodomos dalyvavusių teismo narių pavardės ir galutinio sprendimo data. Bet kuris teismo narys prie galutinio sprendimo gali pridėti atskirą ar kitokią nuomonę.

16 straipsnis

Galutinis sprendimas ginčo šalims yra privalomas. Galutiniame sprendime pateiktas šios Konvencijos aiškinimas taip pat yra privalomas pagal pirmesnį 10 straipsnį į procesinius veiksmus įsikišančiai Šaliai tiek, kiek tas aiškinimas susijęs su klausimais, dėl kurių ta Šalis įsikišo. Galutinis sprendimas neapskundžiamas, nebent ginčo šalys iš anksto susitaria dėl apeliacinės procedūros.

17 straipsnis

Bet koks nesutarimas, galintis kilti tarp tų, kuriems vadovaujantis pirmesniu 16 straipsniu yra privalomas galutinis sprendimas, tiek, kiek tas nesutarimas susijęs su galutinio sprendimo aiškinimu ar įgyvendinimo būdu, bet kurio iš jų gali būti pateiktas sprendimą priėmusiam arbitražo teismui, kad šis nesutarimą išspręstų.

II dalis. Taikinimo procedūra

Įgyvendinant šios Konvencijos 25 straipsnio 6 dalį taikoma toliau nurodyta taikinimo procedūra:

1 straipsnis

Rašytinį prašymą sudaryti taikinimo komisiją pagal šios Konvencijos 25 straipsnio 6 dalį ginčo šalis teikia Sekretoriatui, kartu pateikdama prašymo kopiją kitai ginčo šaliai ar šalims. Sekretoriatas nedelsdamas apie tai praneša visoms Šalims.

2 straipsnis

1. Taikinimo komisiją, nebent ginčo šalys susitaria kitaip, sudaro trys nariai; abi šalys paskiria po vieną narį, kurie kartu išrenka pirmininką.

2. Jei yra daugiau nei dvi ginčo šalys, bendrą interesą turinčios šalys kartu, bendru sutarimu, paskiria vieną komisijos narį.

3 straipsnis

Jei ginčo šalys nepaskiria savo komisijos nario per du mėnesius nuo tos dienos, kai Sekretoriatas gavo 1 straipsnyje nurodytą rašytinį prašymą, Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius bet kurios šalies prašymu paskiria tokį komisijos narį per ateinančius du mėnesius.

4 straipsnis

Jei praėjus dviem mėnesiams nuo antrojo taikinimo komisijos nario paskyrimo vis dar neišrinktas komisijos pirmininkas, Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius bet kurios ginčo šalies prašymu paskiria pirmininką per ateinančius du mėnesius.

5 straipsnis

Taikinimo komisija, veikdama nepriklausomai ir nešališkai, padeda ginčo šalims siekti taikaus sprendimo.

6 straipsnis

1. Taikinimo komisija gali atlikti procesinius taikinimo veiksmus taip, kaip jai atrodo tinkama, visiškai atsižvelgdama į bylos aplinkybes ir ginčo šalių nuomones, kurias jos gali išsakyti, įskaitant bet kokį prašymą greitai išspręsti ginčą. Komisija, prireikus, gali priimti savo darbo tvarkos taisykles, nebent šalys susitaria kitaip.

2. Taikinimo komisija bet kuriuo metu, atlikdama procesinius veiksmus, gali teikti pasiūlymus ar rekomendacijas dėl ginčo sprendimo.

7 straipsnis

Ginčo šalys bendradarbiauja su taikinimo komisija. Visų pirma jos stengiasi vykdyti komisijos prašymus teikti rašytinę medžiagą ir parodymus bei dalyvauti posėdžiuose. Šalys ir taikinimo komisijos nariai privalo saugoti bet kokios informacijos ar dokumentų, kuriuos jie gauna slaptai, vykstant komisijos darbui, konfidencialumą.

8 straipsnis

Taikinimo komisija priima sprendimus savo narių balsų dauguma.

9 straipsnis

Jei ginčas dar neišspręstas, taikinimo komisija pateikia ataskaitą su rekomendacijomis dėl ginčo sprendimo ne vėliau kaip praėjus dvylikai mėnesių nuo tada, kai komisija buvo galutinai sudaryta; ginčo šalys ataskaitą vertina gera valia.

10 straipsnis

Bet kokį nesutarimą dėl to, ar taikinimo komisija yra kompetentinga svarstyti jai nukreiptą klausimą, sprendžia komisija.

11 straipsnis

Taikinimo komisijos darbo išlaidas ginčo šalys padengia po lygiai, nebent jos susitaria kitaip. Komisija registruoja visas savo išlaidas ir šalims pateikia galutinę išlaidų ataskaitą.